

dos mil vint-i-cinc

Contractes d'edició

—

Manual d'ús



Quaderns Divulgatius. Núm. 84

Contractes d'edició

Manual d'ús

Quaderns Divulgatius. Núm. 84

CONTRACTES D'EDICIÓ
MANUAL D'ÚS

Presentació

Sebastià Portell · · · · · 7

Contracte d'edició · · · · · 13

Contracte de traducció · · · · · 85

Presentació

Sebastià Portell

Juntament amb la vertebració territorial de la nostra literatura arreu dels Països Catalans i el foment del debat literari i creatiu, la defensa dels drets professionals dels nostres autors és la principal raó de ser de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC).

En aquest sentit, la publicació i revisió de models de contracte de referència és fonamental per tal de garantir la transparència, la seguretat jurídica i l'equilibri en les relacions entre autors i editors, juntament amb l'assessorament directe als nostres associats, la negociació de beques, convenis i millores sectorials amb entitats tant públiques com privades i l'elaboració de documents de bones pràctiques en àmbits diversos, com el dels premis literaris, la participació d'autors en activitats o la intel·ligència artificial, entre d'altres.

Els darrers models de contracte d'edició que havia publicat l'Associació varen ser aprovats el 8 de

juny de 2009 amb el Gremi d'Editors de Catalunya i l'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya (ACEC), i revisats i ampliat el 15 de setembre de 2011, amb la creació d'un nou model de contracte per a l'edició digital. Amb tot, els canvis que han tingut lloc en el sector editorial al llarg d'aquests catorze anys –la consolidació del llibre electrònic, la irrupció dels audiollibres o la implementació massiva de la intel·ligència artificial generativa, entre d'altres–, juntament amb la qüestionable praxi contractual quotidiana, seguida dia a dia per l'equip de l'oficina de l'Associació, han fet necessària una actualització d'aquests models.

El primer pas natural per a aquesta revisió hauria estat la represa del contacte entre les diferents parts signants d'aquests acords. Malauradament, però, i després dels reiterats intents de l'Associació des de l'any 2022 de negociar amb el Gremi d'Editors de Catalunya, ni aquesta entitat ni l'Associació d'Editors en Llengua Catalana no han volgut formar part de la conversa. No ha servit de res reivindicar els acords ja subscrits, amb un notable esperit d'entesa i de cooperació entre aquestes dues baules essencials de la cadena de valor del llibre, ni tampoc els intents de mediació per convidar-los a tornar al seny. No debades, la Directiva (UE) 2019/270, sobre drets d'autor i drets afins al mercat únic digital, reconeix la posició de vulnerabilitat dels autors respecte dels editors en qualsevol nego-

ciació, i atorga legitimitat explícita a les entitats autorals per negociar en benefici dels interessos dels nostres representats. A això, a més, cal afegir-hi algunes dades rellevants recollides al darrer estudi *Escriure en català* (2023), que assenyalen una gens conflictiva implementació dels anteriors models de contracte: al voltant del 47 % dels autors literaris en llengua catalana signaven contractes que s'ajustaven sempre (el 17,5 % com a escriptors i el 12,3 % com a traductors) o majoritàriament (el 29,2 % i el 35,5 %) als models pactats, mentre que menys del 4 % expressava que mai eren de conformitat als models. Així doncs, ens trobàvem davant d'una revisió necessària, quasi rutinària i emmarcada dins d'un bon context d'implementació dels anteriors models, però els actuals representants editorials, a diferència dels seus antecessors i fins i tot en contra, en certa manera, d'aquests principis legitimadors suggerits pel nou marc legislatiu harmonitzat, han preferit ignorar aquests fets.

Sigui com sigui, el deure i la voluntat de l'actual Junta Directiva de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC) és treballar per a la millora de les condicions de treball dels nostres autors, i és per això que avui podem fer públics els nostres nous models de contracte d'edició, que se sumen als models de contracte teatrals publicats el mes de gener de 2025, elaborats amb la complicitat de les

associacions de dramatúrgia dels Països Catalans, Galícia i Múrcia.

Entre les principals novetats que trobareu en aquests dos nous models de contracte hi ha, en primer lloc, la integració que aquests fan de la cessió de drets en paper i la cessió de drets en forma de llibre electrònic i d'audiollibre, un model més ajustat a la pràctica habitual. També la inclusió de millors pràctiques detectades en alguns contractes dels nostres associats, i que hem intentat integrar ja sigui a les clàusules dels contractes o bé als comentaris sobre cada punt, a més de la consolidació de pràctiques pacífiques per a les dues parts i consensuades amplament per tot el sector. Així mateix, aquests nous models tracten temes que fins ara no havien recollit els contractes anteriors o que no hi aprofundien prou, com la protecció dels drets dels autors davant dels mals usos de la intel·ligència artificial generativa, amb els preceptes recomanats per el European Writers' Council (EWC), del qual l'Associació forma part, una actualització de la clàusula sobre protecció de dades a partir de la Llei Orgànica 3/2018, de Protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, les novetats aportades per la ja esmentada Directiva (UE) 2019/270, sobre drets d'autor i drets afins al mercat únic digital, o bé el refermament de la mediació com a principal via de resolució de conflictes entre autors i editors.

L'escriptura i la traducció poden ser, sovint, oficis solitaris, però la consecució d'un projecte com aquest és necessàriament fruit d'una tasca col·lectiva. Aquests nous models de contracte, doncs, així com el manual d'ús que en desgrana les clàusules punt per punt per tal de fer-los més accessibles, han estat possibles gràcies a la tasca sempre rigorosa de Mario Sepúlveda i Mireia Palomo, advocats especialitzats en propietat intel·lectual i assessors legals de la nostra entitat, amb qui la nostra coordinadora, Carme Ros, i un servidor hem revisat punt per punt els anteriors models. També gràcies a les magnífiques aportacions de Miquel Cabal, vocal de l'AELC pel Principat i membre de la junta del Consell Europeu d'Associacions de Traductors Literaris (CEATL), al model de contracte de traducció, i l'assessorament de Carlota Torrents, fundadora de l'agència literària Asterisc, en l'àmbit del llibre electrònic i els audiolibres.

El més important, però, és el camí que aquests models de contracte enceten amb la seva publicació. Esperem que serveixin per millorar les condicions professionals dels nostres autors, també amb la complicitat d'aquells editors més sensibilitzats amb el respecte vers la tasca del conjunt de la cadena de valor del llibre, que sabem que hi són. Només així construirem un ecosistema literari més just, més transparent i més sostenible per a tothom.

Contracte d'edició

Aquesta és la definició que la Llei de Propietat Intel·lectual fa dels contractes d'edició:

Article 58. Concepte. Pel contracte d'edició, l'autor o els seus drethavents cedeixen a l'editor, mitjançant una compensació econòmica, el dret de reproduir la seva obra i el de distribuir-la. L'editor s'obliga a fer aquestes operacions al seu compte i risc en les condicions pactades i amb subjecció al que disposa aquesta Llei.

Cal destacar, així mateix, que segons l'article 55 de l'LPI totes les normes jurídiques que afecten aquest tipus de contractes tenen un caràcter imperatiu i irrenunciable per part dels autors:

Llevat que hi hagi una disposició de la mateixa Llei, els beneficis que atorga aquest títol als autors i als seus drethavents són irrenunciabls.

a

A _____ a ____ de _____ de _____

REUNITS

D'una banda _____,
actuant en nom i representació propis, major d'edat,
amb domicili a _____, proveït del
DNI núm. _____ (d'ara endavant, l'AUTOR/A).

b

D'una altra banda _____,
amb domicili social a _____, i
amb el CIF núm. _____ representat/da en aquest
acte per _____, en qualitat
d'administrador/a-apoderat/da (segons poders ator-
gats per notari) (d'ara endavant, l'EDITOR/A).

a.
LLOC I DATA DE CELEBRACIÓ

Encara que sembli una simple clàusula d'estil, és important fer constar la **data i el lloc de signatura** al contracte. El lloc defineix la competència territorial dels tribunals i la llei aplicable, mentre que la data és la referència per al còmput dels terminis, ja siguin de lliurament, publicació, durada, prescripció, etc.

b.
PARTS QUE HI INTERVENEN

També és essencial **que les dues parts apareguin ben identificades** a l'inici del contracte. Per això, és indispensable que la persona física que intervé en nom i representació de l'editorial quedi perfectament identificada i que acrediti la representació que assegura ostentar, ja sigui amb poders notariais o amb l'escriptura de constitució de la societat.

MANIFESTEN

c

I.- Que _____ és l'AUTOR/A de l'OBRA _____ (d'ara endavant, l'OBRA) i titular en ple domini de tots els drets que són objecte d'aquest contracte.

d

II.- Que l'EDITOR/A està interessat/da a adquirir els drets d'explotació de l'OBRA en les condicions que es diran.

[(Opcional). Unitat d'explotació gràfica i electrònica.- Que en aquesta mateixa data, en un acte únic, totes dues parts subscriuen un contracte de cessió dels drets d'explotació digital en la modalitat de llibre electrònic i en la modalitat d'audiollibre, mitjançant el qual l'AUTOR/A cedeix els drets de reproducció i comunicació pública, en la modalitat de posada a disposició de l'OBRA; deixant constància d'aquesta circumstància com a expressió de la voluntat de les dues parts de tractar l'OBRA sota el principi d'unitat d'explotació.]

e

III.- Que en mèrits de l'anterior, les dues parts, reconeixent-se la capacitat legal suficient, celebren el present contracte d'edició *[i de comunicació pública]* que subjecten a les següents

c. MANIFESTACIONS

A les manifestacions del contracte hi figuren la declaració d'autoria, la identificació de l'autor/a, la identificació de l'obra i els propòsits de les dues parts.

d. EL TÍTOL

Cal fer notar que l'obra s'identifica pel títol, i que **aquest títol implica els mateixos drets d'autor que el conjunt de l'obra**. Segons el punt 2 de l'article 10 de l'LPI, sobre «Obres i títols originals», «el títol d'una obra, si és original, queda protegit com a part de l'obra». Per tant, cal vigilar el títol que apareix al contracte i, si és provisional, cal deixar constància d'aquesta circumstància amb una referència com «títol provisional» entre parèntesis, per exemple.

e. ALTRES MODALITATS: LLIBRE ELECTRÒNIC I AUDIOLLIBRE

Tot i que seria desitjable que l'explotació de l'obra en les modalitats de llibre electrònic i d'audiollibre fos objecte de dos contractes diferents del d'edició en paper, ja que es tracta de modalitats d'explotació molt diferenciades, també hi ha la possibilitat d'incloure-la en una clàusula en aquest mateix contracte.

Si s'opta per aquesta opció, és essencial que la clàusula especifiqui **si la cessió és dels drets d'explotació en una modalitat o en totes dues**, i que en cas que aquesta cessió tingui lloc, s'ha de fer constar al següent punt que el contracte no és només d'edició, sinó també de comunicació pública.

Finalment, també és important que l'autor/a només cedeixi a l'editor/a l'explotació de les modalitats que l'editor/a està en condicions de dur a terme.

CLÀUSULES

PRIMERA.- OBJECTE

Llibre en paper. L'AUTOR/A cedeix a l'EDITOR/A els drets de reproducció i distribució de l'OBRA per a la seva explotació comercial en llengua catalana, per a la seva publicació en paper, incloent-hi els formats rústic, de tapa dura, de butxaca, edicions il·lustrades o qualsevol altre que es consideri oportú per a facilitar la màxima difusió de l'OBRA.

[(Opcional) Comunicació pública en format electrònic. L'AUTOR/A cedeix a l'EDITOR/A els drets de reproducció i comunicació pública de l'OBRA en la modalitat de posada a disposició, per a la seva explotació digital en llengua catalana, ja sigui en la modalitat ebook o audiollibre.

Les condicions específiques d'aquestes modalitats, si les parts ho consideren necessari, es desenvoluparan en un Annex adjunt.]

1. CESSIÓ DE DRETS

En aquesta clàusula es delimiten els **drets d'explotació que se cedeixen a l'editor/a**: la reproducció i la distribució de l'obra.

Els drets econòmics reconeguts a l'autor/a parteixen de l'article 17 de l'LPI. Segons aquest, totes les facultats derivades d'aquests drets es concentren inicialment en l'autor/a, que ostenta el monopoli absolut sobre la seva pròpia obra. Així doncs, el titular dels drets d'explotació té la facultat de permetre, prohibir o realitzar ell mateix qualsevol dels actes d'explotació de l'obra:

- *Article 17. Dret exclusiu d'explotació i les seves modalitats. Correspon a l'autor l'exercici exclusiu dels drets d'explotació de la seva obra en qualsevol forma i, en especial, els drets de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació, que no es poden realitzar sense la seva autorització, llevat dels casos que preveu aquesta Llei.*

En els contractes d'edició en paper, cal tenir en compte les definicions de **reproducció i distribució** que fa l'LPI:

- *Article 18. Reproducció. S'entén per reproducció la fixació directa o indirecta, provisional o permanent, per qualsevol mitjà i en qualsevol forma, de tota l'obra o de part d'aquesta, que permeti la seva comunicació o l'obtenció de còpies.*

- *Article 19. Distribució. S'entén per distribució la posada a disposició del públic de l'original o de les còpies de l'obra, en un suport tangible, mitjançant venda, lloguer, préstec o de qualsevol altra forma.*

A més, en els contractes que incloguin la **modalitat de llibre electrònic o d'audiollibre**, cal tenir en compte el concepte de comunicació pública que defineix l'LPI:

- *Article 20. Comunicació pública. S'entén per comunicació pública qualsevol acte pel qual una pluralitat de persones poden tenir accés a l'obra sense la distribució prèvia d'exemplars a cadascuna d'aquestes.*

No es considera pública la comunicació si es fa dins d'un àmbit estrictament domèstic que no està integrat o connectat a una xarxa de difusió de qualsevol tipus.

SEGONA.- TERMES DE LA CESSIÓ

La cessió del dret de reproducció, distribució i comunicació pública de l'OBRA, per a la seva explotació en les diverses modalitats, queda fixada en els termes que s'exposen tot seguit:

2.1.- Exclusivitat

La cessió tindrà caràcter d'exclusiva, tot i que l'AUTOR/A no presta el seu consentiment perquè l'EDITOR/A pugui cedir-ne l'exclusivitat a tercers.

De conformitat amb l'article 48 bis del text refós del Reial Decret Legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, de la Llei de Propietat Intel·lectual, si l'obra no és explotada degudament, l'autor podrà exercir l'irrenunciable dret de revocació, i podrà optar, en funció de la gravetat de l'incompliment, per la resolució del contracte o per posar fi a l'exclusivitat.

2.1a

2.1b

2.1a. EXCLUSIVITAT

En aquesta clàusula, en principi, s'atorga el caràcter d'exclusiva a la cessió dels drets per a l'edició del llibre:

- *LPI. Article 48. Cessió en exclusiva. La cessió en exclusiva s'ha d'atorgar expressament amb aquest caràcter i atribueix al cessionari, dins l'àmbit d'aquesta, la facultat d'explotar l'obra amb exclusió d'una altra persona, comprès el mateix cedent, i, llevat que hi hagi un pacte en contra, les d'atorgar autoritzacions no exclusives a tercers.*

En aquest sentit, és legítim que l'editor/a vulgui garantir la seva inversió i disminuir els riscos inherents a l'edició i, per tant, s'asseguri una posició dominant, o fins i tot monopòlica, i que exclougui de l'explotació principal de l'obra qualsevol altre/a editor/a o fins i tot el/la mateix/a autor/a. Amb tot, no té sentit que aquesta exclusivitat s'estengui a totes i cadascuna de les formes d'explotació, principals i subsidiàries, a totes les modalitats d'edició i a tots els mecanismes de distribució. Per això, és possible i recomanable **que determinats drets no siguin cedits en exclusivitat, o que l'exclusivitat tingui una durada limitada**, en els casos que no estigui clara l'explotació real d'aquests drets per part de l'editorial.

L'exclusivitat no pot durar més que la cessió del dret sobre el qual recau, però **si que pot durar menys**.

2.1b. DRET DE REVOCACIÓ

L'exclusivitat de la cessió de drets **podrà ser revocada** en cas que l'obra no sigui explotada com s'ha acordat. El nou article 48 bis de l'LPI, que recull les novetats decretades en aquest àmbit per la Directiva (UE) 2019/790, de Drets d'autor en el mercat únic digital, ho estableix d'aquesta manera:

- *LPI. Article 48 bis. Dret de revocació. Quan un autor hagi concedit una autorització o cedit els seus drets sobre una obra de manera exclusiva pot resoldre, en tot o en part, l'autorització o cessió si l'obra no està sent explotada.*

L'autor/a pot optar, com a alternativa a la resolució anterior, per posar fi a l'exclusivitat del contracte.

L'obligació de l'editor/a no pot implicar els resultats que obtingui la publicació, ja que no pot garantir la venda de l'obra, però sí que **hi ha una obligació pel que fa als mitjans que s'hi dediquen**, recollida al punt 4 de l'article 64 de l'LPI: «assegurar a l'obra una explotació contínua i una difusió comercial de conformitat amb els usos habituals en el sector professional de l'edició».

2.2.- Terminis de lliurament de l'obra i de publicació

L'AUTOR/A ve obligat/da a lliurar a l'EDITOR/A l'original de l'OBRA, el dret d'edició de la qual és objecte d'aquest contracte, en condicions de ser reproduïda, en un termini no superior a _____ mesos comptats a partir de la data de signatura d'aquest document. Si transcorregut un mes des de la data assenyalada l'AUTOR/A no ha lliurat l'OBRA, l'EDITOR/A tindrà dret a resoldre el contracte i l'AUTOR/A haurà de tornar, si és el cas, les quantitats percebudes.

Per la seva banda, l'EDITOR/A ve obligat/da a posar a la venda l'OBRA en edició paper en un termini no superior a 12 mesos, a comptar des de la data de lliurament de l'original.

[(Opcional). La versió electrònica haurà de ser posada en línia simultàniament amb la publicació del llibre en paper o, com a molt, en un termini no superior als 3 mesos després de l'edició en paper.]

De la mateixa manera, l'audiollibre haurà de ser posat en línia en un termini no superior als 12 mesos després de l'edició en paper.]

En el cas que l'OBRA no es publiqui en els terminis previstos, aquest contracte quedarà resolt pel que fa a les versions no publicades dins dels terminis convinguts, i totes les quantitats percebudes com a acompte per l'AUTOR/A quedaran definitivament en propietat seva.

2.2. TERMINIS DE LLIURAMENT I PUBLICACIÓ

Els terminis de lliurament i de publicació formen part del contingut mínim que ha de recollir un contracte. Si se n'omet cap, qualsevol de les parts en pot exigir la inclusió:

- LPI. Article 60. Contingut mínim del contracte d'edició. 7è. El termini en què l'autor ha de lliurar l'original de l'obra a l'editor.
- LPI. Article 60. Contingut mínim del contracte d'edició. 6è. El termini per a la posada en circulació dels exemplars de l'única o la primera edició, que no pot excedir els dos anys des que l'autor lliuri a l'editor l'obra en condicions adequades per fer-ne la reproducció.

Quan hi ha uns terminis establerts, tal com passa amb aquest model de contracte, cal ser molt curosos amb el seu compliment i avaluar amb realisme si els terminis que es proposen són viables. El lliurament dins del termini convingut és una de les obligacions de l'autor/a recollides a l'LPI:

- LPI. Article 65. Obligacions de l'autor. 1r. Lliurar a l'editor en la forma deguda per a la seva reproducció i dins el termini convingut l'obra objecte de l'edició.

En cas contrari, l'incompliment dels terminis per part de l'autor pot comportar la resolució avançada del contracte, amb les conseqüents penalitzacions econòmiques.

2.3

2.3.- Àmbit territorial

La cessió en exclusiva s'efectua per a l'explotació de l'OBRA en llengua catalana i per a tot el món.

2.4

2.4.- Idioma

L'OBRA es publicarà originàriament en llengua catalana.

La traducció de l'obra a altres idiomes, en cas que es faci, serà objecte d'un contracte específic i independent.

2.3 i 2.4.**ÀMBIT TERRITORIAL I IDIOMA**

En aquestes clàusules s'hi defineixen l'**àmbit territorial** i l'**àmbit lingüístic** d'explotació de l'obra.

Tot i que en aquest model de contracte s'hi proposa l'explotació en llengua catalana per a tot el món, en aquesta clàusula s'hi poden negociar altres delimitacions del territori o pactes d'altres tipus, com la no exclusivitat en determinats territoris, o la cessió només per a algunes modalitats en funció del territori.

2.5

2.5.- Garantia de l'autoria i l'originalitat

L'AUTOR/A respon davant de l'EDITOR/A de l'autoria i l'originalitat de l'OBRA i de l'exercici pacífic dels drets que cedeix mitjançant aquest contracte, i manifesta que no té contrets ni contraurà sobre ells compromisos o gravàmens de cap mena que atemptin contra els drets que corresponen a l'EDITOR/A o a tercers.

**2.5.
AUTORIA, ORIGINALITAT
I EXERCICI PACÍFIC DELS DRETS**

És normal que, en qualsevol contracte que suposa el lliurament d'un bé, s'asseguri que aquest bé es troba sanejat, que l'obra no té vicis ocults, que és de qui diu ser-ne l'autor/a, que és original i que es garanteixi a qui l'adquireix l'exercici pacífic dels drets rebuts:

- *LPI. Article 65. Obligacions de l'autor. 2a. Respondre davant l'editor de l'autoria i l'originalitat de l'obra i de l'exercici pacífic dels drets que li hagi cedit.*

És important, en aquest sentit, parlar especial atenció a **qualsevol aportació a l'obra que no hagi fet l'autor/a**, com per exemple il·lustracions o fotografies, i assegurar-se que la seva inclusió és autoritzada.

2.6

2.6.- Drets d'autor

L'AUTOR/A conserva tots els drets i les modalitats d'explotació sobre l'OBRA que no són objecte de cessió expressa en aquest contracte. Per a qualsevol altra modalitat d'explotació de l'OBRA, diferent de les concedides en aquest document, caldrà disposar prèviament de l'autorització escrita de l'AUTOR/A, en la qual s'acordaran les condicions econòmiques fixades per a cada nova modalitat autoritzada.

L'EDITOR/A no podrà transferir aquest contracte ni íntegrament ni parcial.

**2.6.
DRETS D'AUTOR**

Cal vetllar especialment pels drets morals de l'autor/a, com a drets irrenunciables i inalienables, tal com estan enumerats i descrits als Articles 14, 15 i 16 de l'LPI.

2.7

2.7.- Menció de l'autor/a

L'EDITOR/A ve obligat/da a fer figurar el nom de l'AUTOR/A de manera destacada en tots els exemplars de l'OBRA que publiqui, així com en tota la publicitat i els anuncis de l'OBRA que, pels mitjans que siguin, publiquin l'EDITOR/A i els seus agents i distribuïdors, i a incloure la menció internacional de reserva de propietat intel·lectual seguida del nom i cognoms o pseudònim de l'AUTOR/A i l'any de la primera edició, a més de la menció del copyright editorial, i a observar les formalitats administratives requerides per a la circulació de l'OBRA.

La menció del nom de l'AUTOR/A s'efectuarà obligatòriament a la coberta, a la portada i a la pàgina de crèdits de cada exemplar.

**2.7.
MENCIÓ DE L'AUTOR/A**

Aquest contracte proposa elevar l'exigència legal i fer **que la menció de l'autor/a es faci de manera destacada**, així com que s'estengui als actes de promoció:

- LPI. Article 64. Obligacions de l'editor. 1r. Reproduir l'obra en la forma convinguda, sense introduir-hi cap modificació que l'autor no hagi consentit i fent constar en els exemplars el nom, signatura o signe que l'identifiqui.

TERCERA.- DURADA I EXTINCIÓ

Aquest contracte tindrà una durada de ____ anys comptats des de la data en què l'AUTOR/A posi a disposició de l'EDITOR/A l'obra en condicions de ser reproduïda.

Extingit el contracte, l'EDITOR/A, durant l'any següent i sigui quina sigui la forma de distribució convinguda, podrà alienar els exemplars que, en tot cas, posseeixi. Transcorregut aquest període d'un any, l'EDITOR/A haurà de procedir a la retirada del comerç dels exemplars que no s'hagin venut i destruir els exemplars que obrin en el seu poder.

[(Opcional.) L'explotació digital, tant del llibre electrònic com de l'audiollibre, haurà de cessar immediatament un cop s'hagi complert l'extinció del contracte.]

QUARTA.- PRÒRROGA I RENOVACIÓ

Aquest contracte pot ser prorrogat de comú acord, dins els límits legals que hi siguin aplicables, amb la manifestació expressa i per escrit de la conformitat de les dues parts.

Així mateix, les parts poden acordar la renovació del present contracte, entès com la subjecció a un nou contracte, que es perfeccionarà un cop extingit l'anterior.

3. DURADA I EXTINCIÓ

És important que la durada del contracte s'ajusti als cicles reals i normals d'explotació de l'obra que estem editant. Per això, **és recomanable que la durada màxima del contracte sigui d'entre 5 i 7 anys, i que en cap cas sigui indefinida.**

Segons l'article 69 de l'LPI, un contracte s'extingeix, a més de per les causes generals d'extinció dels contractes, «per la finalització del termini pactat», «per la venda de tots els exemplars, si aquest ha estat el destí de l'edició», «pel transcurs de deu anys de la cessió si la remuneració es va pactar exclusivament a un tant alçat d'acord amb el que estableix l'article 46, apartat 2 d), d'aquesta Llei» o, «en tot cas, quinze anys després que l'autor hagi posat l'editor en condicions de fer la reproducció de l'obra». Cal tenir en compte, també, que segons el punt 2 de l'article 43 de l'LPI, **«la falta de menció del temps limita la transmissió a cinc anys».**

Cal evitar signar clàusules de renovació automàtica pel mateix temps del contracte original. Aquesta mena de clàusules són clarament abusives, ja que la durada màxima que admet l'LPI és de 15 anys, i si la clàusula no es revoca amb 90 dies d'antelació el contracte es renova per 15 anys més, un termini absolutament desproporcionat per als cicles habituals d'explotació d'una obra.

No és recomanable, tampoc, signar clàusules de reserva del dret d'opció preferent per a l'editor/a a l'hora de renovar el contracte en cas que l'autor/a no tingui cap oferta d'un tercer a un preu superior. És desitjable, en canvi,

que una eventual renovació, així com la finalització o la pròrroga del contracte, sigui pactada per les dues parts en termes d'igualtat.

EFFECTES DE L'EXTINCIÓ DEL CONTRACTE

Aquest model de contracte proposa **una disminució substancial del termini per a la liquidació del contracte extingit**, que passa dels 3 anys que estableix l'article 70 de l'LPI a 1 any. L'extens termini legal de 3 anys ha permès emparar molts abusos i més d'un frau, com ara reedicions d'obres durant el llindar de l'extinció del contracte i, consegüentment, un interès escàs d'altres editorials per adquirir una obra que continuaria competint amb la nova durant aquests tres anys:

- *LPI. Article 70. Efectes de l'extinció. Una vegada extingit el contracte, i llevat que hi hagi una estipulació en contra, l'editor, dins els tres anys següents i sigui quina sigui la forma de distribució convinguda, pot alienar els exemplars que, si s'escau, tingui. L'autor els pot adquirir pel 60 per 100 del preu de venda al públic o pel que es determini pericialment, o optar per exercir tempteig sobre el preu de venda.*

De totes maneres, és important aclarir que l'alienació de què parla l'LPI es limita als exemplars en poder de l'editor/a. Els que ja s'hagin distribuït quedaran subjectes a les condicions establertes al contracte extingit: manteniment del preu, liquidacions i pagament.

Així mateix, és possible **pactar una rebaixa del preu superior a l'assenyalada** a l'LPI.

CINQUENA.- REMUNERACIÓ

Com a remuneració pels drets d'autor, la cessió dels quals és objecte d'aquest contracte, l'AUTOR/A percebrà:

1.- En concepte de bestreta a compte dels drets que puguin correspondre-li, la quantitat de ____ euros, que seran liquidats en el moment del lliurament de l'OBRA.

2.- El ____% del preu de venda al públic, segons catàleg i sense IVA per cada un dels exemplars venuts.

3.- Per a les restants modalitats d'edició, els percentatges que s'aplicaran per determinar la remuneració de l'AUTOR/A seran els següents:

- Butxaca: ____ %
- Llibre electrònic: ____% dels ingressos nets produïts
- Audiollibre: ____% dels ingressos nets produïts

Per ingressos nets s'entén nets la quantitat que resulti de la diferència entre el preu de venda al públic i els descomptes a plataformes digitals de comunicació i minoristes, en el seu cas, i qualsevol impost que calgués aplicar, deducció que, en tot cas, no podrà superar el 50% del preu de venda al públic de la versió digital i el 70% del preu de venda al públic de la versió audio-libre.

5. REMUNERACIÓ

La negociació d'aquest capítol ha d'estar presidida pel principi de remuneració «adequada i proporcionada», de conformitat amb l'article 18 de la Directiva (UE) 2019/790, i amb l'article 46 de l'LPI: «La cessió atorgada per l'autor a títol oneros li confereix una participació proporcional en els ingressos de l'explotació, en la quantia convinguda amb el cessionari».

Així doncs, en la negociació sobre la remuneració cal tenir en compte diferents aspectes:

- La regla general és la **remuneració adequada i proporcional**.
- Cal que la base del càlcul sigui **sobre els ingressos bruts**, i més específicament el preu de venda al públic (PVP), en el cas de l'edició en paper. En cap cas s'ha de basar en els beneficis, perquè els riscos de l'explotació corresponen a l'editor/a.
- **Cal evitar que l'autor/a pagui l'edició ni comparteixi despeses amb l'editor/a**, ja que aquesta mena de negocis no estan emparats pels contractes d'edició. Una editorial que no està en condicions d'assumir els costos de producció d'un llibre segurament tampoc no ho estarà per finançar-ne les despeses de distribució, que són més elevades.

- Tot i que l'**avançament** no és obligatori, és recomanable demanar-ne perquè representa el compromís de l'editorial amb l'obra. Per determinar-ne la quantia, es poden tenir en compte aspectes com el nombre d'exemplars editats, el preu de venda de cada exemplar i el percentatge fixat per als drets.
- Sempre que sigui possible, cal negociar **un acompte per a cada modalitat d'edició**, procurant que cada una d'elles constitueixi una explotació independent.
- Alguns/es autors/es negocien un **percentatge escalonat** en cas que l'explotació de l'obra sigui especialment exitosa. És a dir, que hi ha la possibilitat d'establir un percentatge de drets d'autor fins a un nombre determinat d'exemplars venuts i, a partir d'aquest nombre, incrementar el percentatge per a l'autor/a perquè sigui proporcional a aquest èxit.
- Finalment, cal tenir en compte que en obres que hi participi més d'un tipus d'autoria (il·lustració, fotografia, etc.) és desitjable **que l'autor/a del text no vegi disminuït el seu percentatge** de drets d'autor en comparació amb els percentatges habituals, sinó que cada participació sigui reconeguda de manera independent.

En el supòsit que una modalitat d'exploració concreta plantegi una greu dificultat en la determinació dels ingressos de l'exploració o que la seva comprovació sigui impossible o d'un cost desproporcionat en relació amb l'eventual retribució, la remuneració podrà ser pactada a un tant alçat.

Quan el supòsit anterior afecti una explotació cedida a un tercer, ambdues parts acorden assignar la quantitat pagada per l'esmentat cessionari tercer en concepte de drets d'autor, sigui editor/a, distribuïdor/a, importador/a o exportador/a, amb el percentatge següent:

_____ % AUTOR/A

_____ % EDITOR/A

6

SISENA.- DRETS SUBSIDIARIS

Els drets sobre la prepublicació, postpublicació, antologia, drets de club i altres drets subsidiaris que pugui negociar l'EDITOR/A amb tercers, i sempre amb l'autorització de l'AUTOR/A, es repartirà a raó de ___ % per a l'AUTOR/A i el ___ % per a l'EDITOR/A.

Els ingressos derivats de la cessió d'aquests drets subsidiaris computaran per a l'amortització de la bes-treta.

6. DRETS SUBSIDIARIS

Com en el cas de la remunera-ció, per als drets subsidiaris:

- La regla general és la **remune-ració adequada i proporcional**.
- No hi ha cap percentatge mí-nim ni màxim establert per cap norma legal. En aquest sentit, cal adequar el percentatge en funció de les circumstàncies particulars de cada contracte.

SETENA.- JOC DE PROVES

L'EDITOR/A remetrà a l'AUTOR/A dins del termini de 3 mesos, a comptar des de la recepció de l'obra, els jocs de proves destinats a la correcció del text, i l'AUTOR/A es compromet a retornar-los en un termini màxim de _____ amb les modificacions pertinents, que hauran de ser incorporades al text. Si transcorregut aquest termini l'AUTOR/A no lliurés les proves, l'EDITOR/A queda facultat/da per obtenir per ell/a mateix/a la seva correcció. L'AUTOR/A farà les modificacions imprescindibles i que no suposin mai una proporció superior al ____% del total del text, sense que es comptabilitzin com a tals les de caràcter ortotipogràfic, que sempre aniran a càrrec de l'EDITOR/A. Tota correcció superior anirà a càrrec de l'AUTOR/A.

7. JOCS DE PROVES

D'una banda, les proves de tirada formen part dels drets morals de l'autor/a. Són l'expressió contractual del dret a la integritat de l'obra, ja que permet que l'autor/a pugui comprovar que la reproducció s'ha efectuat de la manera convinguda i que no ha comportat alteracions de l'original i, de l'altra, del dret que també té l'autor/a d'introduir modificacions dins d'uns certs límits.

D'altra banda, l'editor/a també té interès que l'autor/a realitzi aquesta correcció de l'obra, i obtenir així la plena conformitat que la reproducció s'ha fet com cal, per tal de quedar alliberat/da de la responsabilitat corresponent. És important consignar que el deure de l'autor/a de corregir les proves de la tirada no té res a veure amb les correccions ortotipogràfiques, que sempre són una obligació de l'editor/a, i és tant una obligació que el pacte en sentit contrari a què la llei al·ludeix l'allibera de l'obligació de sotmetre les proves de tirada a l'autor/a, no de corregir-les.

- *LPI. Article 65. Obligacions de l'autor. 3r. Corregir les proves de la tirada, llevat que hi hagi un pacte en contra.*
- *LPI Article 64. Obligacions de l'editor. 2n. Sotmetre les proves de la tirada a l'autor, llevat que hi hagi un pacte en contra.*
- *LPI Article 66. Modificacions del contingut de l'obra. L'autor, durant el període de correcció de proves, pot introduir en l'obra les modificacions que consideri imprescindibles, sempre que no n'alterin el caràcter o finalitat, ni s'elevi substancialment el cost de l'edició. En qualsevol cas, el contracte d'edició pot preveure un percentatge màxim de correccions sobre la totalitat de l'obra.*

Aquest model de contracte proposa un **termini de 3 mesos per al lliurament del joc de proves a l'autor/a** per tal de posar fi a la indefinició o als terminis excessius que interfereixen en la continuïtat i l'organització de l'activitat literària de l'autor/a. Amb tot, es pot pactar ampliar o disminuir el termini en funció de la disponibilitat i la conveniència de les dues parts.

VUITENA.- NOMBRE D'EXEMPLARS

Durant la vigència d'aquest contracte, l'EDITOR/A podrà efectuar un màxim de — edicions per a cada una de les modalitats convingudes, amb un mínim de _____ exemplars i un màxim de _____ exemplars per a cada una, amb les reimpressions que dins d'aquests totals lliurement decideixi l'EDITOR/A, buscant assegurar a l'OBRA una explotació contínua i una difusió comercial d'acord amb els usos habituals en el sector professional al qual correspongui l'OBRA.

8. NOMBRE D'EXEMPLARS

La fórmula emprada en aquest contracte és molt oberta a causa de la varietat de supòsits que es poden produir, però això no vol dir que es tracti d'una qüestió menor.

En aquest sentit, el que interessa més a l'autor/a és delimitar el nombre d'edicions i escurçar l'arc entre mínim i màxim, ja que un pacte que permet l'edició d'un nombre d'exemplars il·limitat o desmesurat buida de contingut la finalitat prevista per la llei, que és la determinació certa de l'objecte del contracte, i constituïria una infracció de l'LPI.

El nombre mínim d'exemplars marca el compromís de l'editorial en la distribució de l'obra. No es poden admetre mínims que ni tan sols assegurin la distribució necessària per posar l'obra en els punts de venda. A la vegada, el nombre màxim és un límit que, si s'assoleix, pot permetre que l'autor/a renegociï les condicions d'explotació de l'obra en termes més favorables.

- *LPI. Article 60. Contingut mínim del contracte d'edició. 3r. El nombre màxim i mínim d'exemplars que ha de tenir l'edició o cadascuna de les que s'acordin.*
- *LPI. Article 61.1. 1r. Supòsit de nul·litat i esmena d'omissions. És nul el contracte no formalitzat per escrit, i també el que no expressi els punts que exigeixen els apartats 3r [el nombre màxim i mínim d'exemplars] i 5è de l'article anterior.*
- *LPI. Article 69. Causes d'extinció. 2a. Per la venda de tots els exemplars, si aquest ha estat el destí de l'edició.*

NOVENA.- CONTROL DE TIRADA

Abans de la posada en circulació dels exemplars impresos de l'OBRA de cada una de les edicions o reimpressions que en faci l'EDITOR/A, aquest/a remetrà a l'AUTOR/A una certificació comprensiva del nombre d'exemplars de què consta l'edició o reimpressió de què es tracti, acompanyada d'una declaració de la indústria o indústries d'arts gràfiques on foren fetes la impressió i l'enquadernació, en la qual consti el nombre d'exemplars fabricats que foren lliurats a l'EDITOR/A i la data del lliurament o lliuraments realitzats.

Així mateix, l'EDITOR/A s'obliga a exigir que l'impressor faci una menció expressa del nombre d'exemplars de què consta la tirada en la sol·licitud d'assignació del número de dipòsit legal.

Així també, l'EDITOR/A s'obliga a registrar a l'ISBN les dades de la tirada de cada nova edició o reimpressió.

9. CONTROL DE TIRADA

Tot i que la menció de la tirada en el formulari del dipòsit legal significa un pas endavant en la publicitat d'aquesta dada essencial, continua sent insuficient per a un sistema retributiu que es basa en les vendes i que requereix una informació transparent sobre el nombre d'exemplars realment impresos i disponibles per entrar en la distribució.

Per això, és convenient aprofundir en les exigències del reglament i, especialment, en l'**obligació d'emetre el certificat de tirada**, ja que el seu incompliment és causa directa de rescissió del contracte. A més, un cop produïda l'edició, l'incompliment esdevé insubsanable, ja que el reglament exigeix que la certificació sigui enviada abans de la posada en circulació de l'obra:

- *LPI. Article 72. Control de tirada. El nombre d'exemplars de cada edició està subjecte a control de tirada a través del procediment que s'estableixi per reglament, escoltats els sectors professionals afectats. L'incompliment per l'editor dels requisits que a aquest efecte es disposin faculta l'autor o els drethavents per resoldre el contracte, sense perjudici de les responsabilitats en què hagi pogut incórrer l'editor.*
- *RD 396/1988, pel qual es desenvolupa l'article 72 de l'LPI. Article 2. Abans de la posada en circulació dels exemplars d'una obra, tant en una única com en successives edicions o reimpressions, l'editor remetrà a l'autor una certificació relativa al nombre d'exemplars de què consti la tirada. Aquesta certificació anirà acompanyada d'una declaració de la persona o entitat responsable dels tallers d'impressió de l'obra de què es tracti, manifestant el nombre d'exemplars impresos i la data de lliurament.*

DESENA.- LIQUIDACIONS

L'EDITOR/A s'obliga a presentar anualment a l'AUTOR/A, durant el primer trimestre de l'any corresponent, un certificat on constin les liquidacions de les vendes d'exemplars de l'OBRA fetes durant l'any natural immediatament anterior, independentment del resultat, encara que sigui negatiu, i del sistema remuneratori pactat, ja sigui proporcional o a un tant alçat, amb expressió del nombre d'exemplars publicats i venuts, així com el preu de venda sense IVA segons catàleg. L'EDITOR/A farà el pagament el dia ___ del mes següent al de la recepció de la factura corresponent.

En les referides liquidacions es reflectiran les dades relatives a qualsevol altra forma d'explotació, incloses les de comunicació pública (llibre electrònic i audiollibre) i, en particular, les cessions a tercers i les exportacions.

Pel que fa a l'ítem de les devolucions, l'EDITOR/A haurà d'acreditar que les devolucions que figurin en les liquidacions es corresponguin amb els exemplars els royalties dels quals hagin sigut prèviament abonats.

De conformitat amb el principi de transparència proclamat per la Directiva europea 2019/70, les esmentades liquidacions anuals hauran de contenir una informació adequada i precisa, actualitzada amb dades recents, i hauran de ser exhaustives, de manera que cobreixin totes les fonts d'ingressos corresponents a les obres objecte de rendició de comptes.

10. LIQUIDACIONS

Segons l'LPI, entre les obligacions de l'editor/a hi ha la de **retre comptes anualment** sobre aspectes com la fabricació, la distribució i les existències d'exemplars:

- *LPI. Article 64. Obligacions de l'editor. 5è. Satisfer a l'autor la remuneració estipulada i, quan aquesta sigui proporcional, almenys una vegada cada any, la liquidació oportuna, del contingut de la qual ha de retre comptes. També ha de posar anualment a disposició de l'autor un certificat en el qual es determinin les dades relatives a la fabricació, distribució i existències d'exemplars. A aquest efecte, si l'autor ho sol·licita, l'editor li ha de presentar els justificants corresponents.*

L'incompliment d'aquesta obligació és recollit pel punt 1 de l'article 68 de l'LPI com una de les possibles causes segons les quals l'autor pot resoldre el contracte d'edició.

Com es pot veure, en aquest model de contracte hi ha una significativa ampliació de l'obligació legal, ja que s'hi tenen en compte pràcticament tots els supòsits: encara que el resultat sigui negatiu, sigui quin sigui el sistema remuneratori. També s'han de facilitar les **dades sobre les devolucions i sobre altres formes d'explotació**: suport electrònic, audiollibre, cessions a tercers, exportacions...

En tot cas, els problemes principals se susciten, més que en el contingut del contracte, en el seu compliment, el qual correspon a la fase d'execució. Per això s'ha de tenir en compte especialment l'oportunitat i l'exhaustivitat de la liquidació: que inclogui vendes, fabricació, magatzem, exemplars destinats a la promoció, a l'autor, defectuosos, devolucions, etc. No, però, els impagats, ja que l'autor no respon dels riscos de l'edició.

ONZENA.- OBLIGACIONS TRIBUTÀRIES

A efectes purament didàctics, atès que les obligacions tributàries constitueixen un imperatiu legal completament aliè al present contracte, l'EDITOR/A haurà d'efectuar la detracció, declaració i ingrés en el Tresor Públic d'aquelles quantitats que, per qualsevol concepte impositiu, hagués de satisfer l'AUTOR/A derivades dels rendiments de la propietat intel·lectual objecte d'aquest contracte, en tots aquells impostos o gravàmens en què l'EDITOR/A tingui, per disposició legal, la condició de substitut de l'AUTOR/A contribuent.

DOTZENA.- EXHAURIMENT DE L'EDICIÓ

Aquest contracte es considerarà extingit quan hagi transcorregut un any des que els exemplars publicats de l'OBRA en totes les modalitats autoritzades en què s'hagin fet les seves reproducció i distribució quedin exhaurits sense que l'EDITOR/A no hagi procedit a publicar-la de nou, després d'haver-hi estat requerit/da per l'AUTOR/A. L'edició es considerarà exhaurida quan el nombre d'exemplars sense vendre sigui inferior al 5 % del total de l'edició o, en tot cas, inferior a 100.

12. EXHAURIMENT DE L'EDICIÓ

Aquesta clàusula és pràcticament una transcripció de la norma legal, i té una finalitat purament pedagògica. Segons l'article 68 de l'LPI, l'autor/a pot resoldre el contracte d'edició:

- ...e) Si, previstes diverses edicions i esgotada l'última realitzada, l'editor no n'efectua l'edició següent en el termini d'un any des que l'autor el requereixi perquè ho faci. Una edició es considera esgotada als efectes d'aquest article si el nombre d'exemplars sense vendre és inferior al 5 per 100 del total de l'edició i, en tot cas, inferior a 100.

S'ha de remarcar que **la no reedició en aquestes circumstàncies pot ser causa de resolució del contracte**, tot i que per a ins-
tar-la cal que l'autor/a ho requereixi prèviament i deixar passar un any.

Cal tenir en compte, a més, que **es poden pactar xifres d'exemplars i percentatges més alts** que els que estableix la llei.

TRETZENA.- VENDA EN SALDO I DESTRUCCIÓ DELS EXEMPLARS

L'EDITOR/A no podrà, sense el consentiment de l'AUTOR/A, vendre com a saldo l'edició abans de dos anys de la inicial posada en circulació dels exemplars. Dins el mateix termini, tampoc no podrà destruir la resta d'exemplars de l'edició.

Tant la venda en saldo com la destrucció d'exemplars d'una edició s'han d'efectuar d'acord amb el procediment establert en l'article 67 de l'esmentada Llei de Propietat Intel·lectual.

13. VENDA EN SALDO I DESTRUCCIÓ DE L'EDICIÓ

Segons l'article 67 de l'LPI, aquests són **els drets de l'autor/a en cas de venda en saldo i destrucció de l'edició**:

1. *L'editor, sense el consentiment de l'autor, no pot vendre com a saldo l'edició abans de dos anys de la posada en circulació inicial dels exemplars.*
2. *Transcorregut aquest termini, si l'editor decideix vendre com a saldo els que li restin, ho ha de notificar de manera fefaent a l'autor, el qual pot optar per adquirir-los exercint tempteig sobre el preu de saldo o, en el cas de remuneració proporcional, percebre el 10 per 100 del que facturi l'editor. L'opció, l'ha d'exercir dins els trenta dies següents al dia de recepció de la notificació.*

3. *Si, després d'aquest termini, l'editor decideix destruir la resta dels exemplars d'una edició, també ho ha de notificar a l'autor, el qual pot exigir que se li lliurin gratuïtament tots o una part dels exemplars, dins el termini de trenta dies des de la notificació. L'autor no pot destinar aquests exemplars a usos comercials.*

Així mateix, el punt 1 de l'article 68 de l'LPI reconeix el dret de l'autor/a a resoldre el contracte d'edició «si l'editor procedeix a la venda com a saldo o a la destrucció dels exemplars que li restin de l'edició, sense complir els requisits que estableix l'article 67 d'aquesta Llei».

En qualsevol cas, és essencial que l'autor/a no admeti la venda parcial en saldo, ni tampoc la destrucció parcial d'exemplars, **sense la seva autorització expressa**.

CATORZENA.- DISTRIBUCIÓ

L'EDITOR/A podrà establir la manera més adequada de distribució i comercialització de l'OBRA, tant si la porta a terme directament com si ho fa a través de tercers, mitjançant qualssevol canals de comercialització, com poden ser, amb caràcter enunciatiu no limitatiu (llibreries, venda directa, quioscos, locals especialitzats, grans superfícies, vendes especials a entitats públiques o privades, etc.). A aquests efectes, l'EDITOR/A ha d'informar l'AUTOR/A del pla de distribució dissenyat per l'editorial pel que fa a l'explo-tació de l'OBRA, especificant el calendari i els llocs on l'OBRA es posarà a disposició del públic.

14. DISTRIBUCIÓ

Segons l'article 64 de l'LPI, és obligació de l'editor/a «procedir a la distribució de l'obra en el termini i les condicions estipulats». La finalitat d'aquesta clàusula, doncs, no és la descripció minuciosa de cada una de les operacions previstes, però sí una aproximació que permeti a l'autor/a **conèixer la manera com es distribuirà la seva obra**, cosa que implica directament una altra obligació principal de l'editor: «assegurar a l'obra una explotació contínua i una difusió comercial de conformitat amb els usos habituals en el sector professional de l'edició».

Fins allà on sigui possible, **és recomanable que el contracte desglossi els diversos aspectes que conformen el pla de distribució**, ja que aquesta és una de les operacions essencials del contracte d'edició. Concretar els canals de comercialització, les campanyes de difusió o fer constar el compromís d'inversió en la promoció i la publicitat de l'obra (anuncis de premsa, participació en fires, signatura d'exemplars, actes de presentació) en serien alguns exemples.

En el cas que se cedeixin també els **drets d'explotació per a llibre electrònic o audiollibre**, també és recomanable que el contracte desglossi els mitjans concrets de distribució que es faran servir: canals de comercialització (internet, llibreries, grans superfícies, etc.); formes de posada a disposició del públic (venda, lloguer, *streaming*, préstec, etc.); àmbit espacial (els territoris reals on es pot explotar l'obra) o el preu de venda al públic.

En qualsevol cas, **cal evitar signar clàusules que substitueixin els plans concrets de distribució** per fórmules genèriques, com les que declaren que «els mecanismes de distribució de l'editorial ja són coneguts per l'autor/a», ja que aquestes fórmules eludeixen l'obligació primordial de l'editor/a de garantir l'explotació continuada de l'obra i de comunicar-ne el pla de manera transparent i detallada a l'autor/a.

QUINZENA.- ÚS DEL NOM

L'AUTOR/A autoritza l'EDITOR/A a l'ús dels seus nom, veu i imatge en la publicitat de l'OBRA, per i per a qualssevol mitjans de difusió.

Així mateix, sempre que les seves possibilitats professionals i les disponibilitats de temps li ho permetin, l'AUTOR/A es compromet a facilitar la seva presència en aquells esdeveniments i actes de promoció que l'EDITOR/A consideri necessaris, en les dates que es determinin de comú acord, sent en tot cas les despeses de desplaçament a càrrec de l'EDITOR/A.

15. ÚS DEL NOM I IMATGE DE L'AUTOR/A

Representa la **participació de l'autor/a en les activitats promocionals** que es programin i és la contrapartida a l'obligació de distribució de l'obra, que és competència de l'editor/a.

SETZENA.- CESSIÓ A TERCERS

L'EDITOR/A no podrà transmetre a títol gracios o oneros, en tot o en part, els drets d'aquest contracte a tercers sense l'autorització prèvia i per escrit de l'AUTOR/A, i únicament per als drets d'explotació que li han estat expressament cedits per l'AUTOR/A. La negativa de l'AUTOR/A a aquesta cessió haurà de tenir una causa justificada.

L'EDITOR/A advertirà per escrit el tercer cessionari que totes les obligacions contretes amb l'AUTOR/A, en virtut del que es disposa en aquest contracte hauran de ser respectades pel/per la cessionari/a.

En aplicació del principi de transparència que ha de regir la informació proporcionada per l'EDITOR/A, aquesta ha d'incloure un pla prou detallat sobre el desenvolupament de l'explotació de l'obra per part d'aquest/a cessionari/a tercer/a.

Les quantitats meritades per la cessió de drets a tercers no comptaran per a l'amortització de la bes-treta de l'explotació principal i seran objecte de comptes separats.

Les cessions sobre els drets de transformació (traduccions, adaptacions de l'obra i qualsevol altra modificació de la seva forma que derivi en una obra diferent) seran objecte d'un contracte d'edició escrit en un document distint del present contracte.

16. CESSIÓ A TERCERS

L'absència d'una regulació concreta per part de l'LPI sobre aquest tema i la seva utilització massiva per la indústria editorial converteixen la cessió a tercers en una pràctica que implica la més gran i més sistemàtica vulneració dels drets dels autors. Per això, l'únic remei a aquesta situació passa per la necessària **intervenció del/la traductor/a** en aquestes operacions.

Per la seva importància, ja que afecten directament un dret moral com és la integritat de l'obra, els contractes de **cessió dels drets de transformació** (adaptació de l'obra i qualsevol altra modificació de la seva forma que derivi en una obra diferent) han de ser objecte d'un contracte especial, on s'informi degudament de la naturalesa de la traducció, el país, la llengua, el/la traductor/a i el/la cessionari/a de la traducció o, en el seu cas, de l'adaptació. L'article 19 de la Directiva (UE) 2019/790 consolida aquesta idea, ja que defensa que els estats han de garantir que l'autor/a rebi informació sobre la identitat dels tercers per part de les editorials contractants i també informació addicional sobre l'explotació de l'obra per part d'aquests tercers cessionaris.

En els casos de cessió a tercers en què s'acordi una participació econòmica en el producte, és convenient **distingir si la cessió del dret és fruit de la iniciativa de l'autor/a o de l'editor/a** per fixar el percentatge que correspon a cada un. Cal tenir en compte, en aquest cas, que la cessió no és un acte d'explotació, cosa per la qual s'han d'aplicar els percentatges propis, com poden ser els d'agència i representació.

DISSETENA.- EXEMPLARS PER A LA PROMOCIÓ

Estaran exempts de liquidació a l'AUTOR/A, tot i que hauran de ser-li notificats, els exemplars que l'EDITOR/A lliuri gratuïtament per a finalitats de promoció i crítica de l'obra i reposició d'exemplars defectuosos o fets malbé. El màxim d'exemplars que l'EDITOR/A podrà destinar de cada edició per a finalitats de promoció i crítica serà de ____ per a la primera edició, i de ____ per a les següents.

17. EXEMPLARS DESTINATS A LA PROMOCIÓ I LA CRÍTICA DE L'OBRA

Igual que amb els exemplars per a l'autor/a, la llei es limita a exigir-ne la menció en el contracte, però no es pronuncia sobre els percentatges concrets, deixant llibertat a les parts perquè els acordin en el contracte:

- *LPI. Article 60. Contingut mínim del contracte d'edició. 4t. La forma de distribució dels exemplars i els que es reservin a l'autor, a la crítica i a la promoció de l'obra.*

Els exemplars de promoció i per a l'autor/a configuren el que s'anomena la «sobretirada», perquè aquests exemplars queden exempts del pagament de drets d'autor. Per això, és important que l'editorial inclogui en les liquidacions les dades sobre els exemplars dedicats a la promoció i a la crítica de l'obra.

DIVUITENA.- EXEMPLARS PER A L'AUTOR/A

L'AUTOR/A rebrà sense cap càrrec un mínim de 10 exemplars de la primera edició i 3 exemplars per cada una de les noves edicions o reimpressions de l'OBRA, els quals no podran ser destinats al comerç i no reportaran drets per a l'AUTOR/A. Així mateix, l'AUTOR/A podrà adquirir a l'EDITOR/A, amb el descompte aplicat al distribuïdor, els exemplars que necessiti per al seu ús particular o destinats a tercers, sense finalitats lucratives.

18.
EXEMPLARS PER A L'AUTOR/A

Tal com ja s'ha dit a l'apartat anterior, els exemplars per a l'autor/a formen part del contingut mínim que ha de tenir un contracte d'edició:

- *LPI. Article 60. Contingut mínim del contracte d'edició. 4t. La forma de distribució dels exemplars i els que es reservin a l'autor, a la crítica i a la promoció de l'obra.*

En aquest sentit, seria recomanable reclamar **més generositat en la quantitat d'exemplars gratuïts** dedicats a l'autor/a, així com també en els **exemplars rebaixats**, ja que aquests també compleixen una funció promocional.

DINOVENA.- PROTECCIÓ DADES PERSONALS

D'acord amb el que disposen el Reglament de la Unió Europea 2016/679 del 27 d'abril de 2016 i la Llei 3/2018, del 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i Garantia dels Drets Digitals, les dades de caràcter personal que facilitin les parts referides a la persona de contacte o signants seran tractades amb la finalitat de gestionar la relació contractual que es formalitzi entre elles. I serà la base legitimadora del tractament, l'interès legítim de les parts a mantenir la relació contractual nascuda del present contracte.

Les dades proporcionades es conservaran mentre es mantingui la relació contractual. Un cop finalitzada la referida relació, les dades es conservaran bloquejades, impedit-ne el tractament; excepte per a posar-les a disposició dels jutges i tribunals, del Ministeri Fiscal o de les administracions públiques competents per a l'exigència de possibles responsabilitats derivades del tractament i solament fins al termini de prescripció. Un cop transcorregut aquest termini, les dades seran eliminades.

L'editorial aplicarà les mesures tècniques i organitzatives necessàries per a garantir la confidencialitat, la integritat i la seguretat de les dades personals.

Les dades no se cediran a tercers, excepte en els casos que hi hagi una obligació legal.

Les dades no seran objecte de transferències internacionals.

Els interessats tenen dret a conèixer el tractament de les seves dades personals, per la qual cosa

tenen dret a accedir-hi, rectificar les dades inexactes o sol·licitar la seva supressió quan aquestes dades ja no siguin necessàries, així com el dret a oposar-s'hi i a sol·licitar-ne la limitació del tractament i el dret a la seva portabilitat.

Els interessats podran exercitar els seus drets mitjançant comunicació adreçada a: *[correu electrònic de l'editorial]*.

VINTENA.- INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL

L'OBRA, en tot o en part, no podrà ser utilitzada per a alimentar, entrenar i desenvolupar o millorar sistemes, models de llenguatge o algoritmes d'intel·ligència artificial, ni per a generar obres derivades o transformacions mitjançant aquestes tecnologies. En aquest sentit, l'EDITOR/A no podrà disposar de l'ús total ni parcial de l'OBRA, incloent-hi text, fragments, personatges, trama, estil, estructura o altres elements creatius; ni tampoc podrà analitzar-ne massivament el contingut amb el fi d'extreure'n patrons estilístics, semàntics o narratius per a la seva reutilització automatitzada.

L'EDITOR/A inclourà les restriccions mencionades anteriorment en totes les llicències que pugui concedir a tercers. Aquestes restriccions s'aplicaran a qualsevol format –digital, imprès, àudio, visual o altres– i es mantindran vigents durant tota la durada dels drets d'autor sobre l'OBRA.

L'AUTOR/A es reserva tots els drets de l'OBRA relacionats amb la intel·ligència artificial i té el dret exclusiu de concedir llicències d'ús de l'OBRA per a l'entrenament d'intel·ligència artificial generativa i el desenvolupament de models lingüístics d'aprenentatge automàtic.

L'incompliment d'aquesta clàusula constituirà una infracció greu de drets d'autor i facultarà el titular a exercir les accions legals corresponents, incloent-hi la rescissió del contracte i la reclamació de danys i perjudicis.

20. INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL

La implementació massiva de sistemes d'intel·ligència artificial generativa en els últims anys, així com l'ús indegut que les empreses desenvolupadores d'aquests sistemes han fet d'obres subjectes a propietat intel·lectual, fa necessari el plantejament de consensos amplis en l'àmbit del dret d'autor, que haurien d'implicar tant l'autor/a com l'editor/a.

En aquest sentit, cal tenir en compte el **Precepte ART proposat per el European Writers' Council (EWC)**, del qual forma part l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC), precepte al qual també s'ha adherit el Consell Europeu d'Associacions de Traductors Literaris (CEATL): qualsevol ús que es faci d'obres subjectes a drets d'autor ha de reposar sobre els principis d'**autorització** (expressa i per escrit de l'autor/a), de **remuneració** (adequada i proporcionada) i de **transparència** (tant pel que fa a l'alimentació i l'entrenament de sistemes com als productes que generen).

VINT-I-UNENA.- MODIFICACIONS

Cap esmena, modificació, alteració o renúncia a les disposicions del present contracte no seran efectives excepte que es facin per escrit i siguin signades per ambdues parts o, si és procedent, per la part que renunciï a algun dels seus drets, fent-ho constar com un annex en aquest document.

Si el contracte ha estat elevat a públic, també ha de revestir forma pública qualsevol esmena, modificació, alteració o renúncia, amb les despeses a càrrec de qui ho hagi promogut.

Aquest document representa l'única relació contractual completa i vàlida entre les parts sobre el seu objecte, i és ineficaç qualsevol correspondència prèvia, carta d'intenció o acords verbals entre les parts.

VINT-I-DOSENA.- CONSERVACIÓ DEL CONTRACTE

Les dues parts manifesten la seva intenció de preservar la voluntat de negociar i per aquest motiu, si alguna clàusula continguda en el present contracte fos o esdevingués invàlida o nul·la, això no afectarà la validesa de la resta del contracte, i l'esmentada clàusula nul·la o invàlida se substituirà per una altra que, considerada dins del conjunt del document i dels límits establerts en la llei, porti a un resultat econòmic similar, mantenint-se la resta del contracte en vigor.

VINT-I-TRESENA.- PROTECCIÓ RECÍPROCA DELS DRETS DE PROPIETAT INTEL·LECTUAL

L'AUTOR/A autoritza expressament l'EDITOR/A per a l'exercici de les accions pertinents per a la protecció i la defensa dels drets que són objecte de la present cessió, i s'obliga a prestar la seva col·laboració en tot allò que l'EDITOR/A li requereixi i que tingui per objecte emparar els drets de propietat intel·lectual, i a comunicar a l'EDITOR/A qualsevol informació de què disposi i que pugui perjudicar els drets que corresponen al/a la productor/a en virtut del present document.

En el mateix sentit, l'EDITOR/A s'obliga a prestar la seva col·laboració en tot allò que li sigui requerit per l'AUTOR/A i que tingui per objecte emparar els drets de propietat intel·lectual, i a comunicar a l'AUTOR/A qualsevol informació de què disposi i que pugui perjudicar els drets que corresponen a l'AUTOR/A en virtut del present document, amb una atenció especial als seus drets morals.

23. PROTECCIÓ RECÍPROCA DE DRETS

El propòsit d'aquesta clàusula és destacar el deure o compromís de reciprocitat entre l'autor/a i l'editor/a a l'hora d'adoptar mesures de protecció dels drets d'autor.

VINT-I-QUATRENA.- DOMICILI

Ambdues parts designen com a domicili respectiu, a efectes de notificacions, el que fan constar a la capçalera d'aquest contracte, tot i que podran modificar-lo mitjançant notificació tramesa a l'altra part.

24.

DOMICILI

El contracte d'edició és una relació de tracte successiu, de llarga durada, sotmès a moltes vicissituds i fins i tot al compliment d'obligacions periòdiques de caràcter informatiu (com les certificacions de tirada, les liquidacions, les reedicions o reimpressions, les cessions a tercers, etc.). Per això, és important que el domicili aparegui clarament referenciat al contracte i que aquest sigui actualitzat de manera periòdica, si s'escau.

És important, doncs, **que l'autor/a notifiqui a l'editorial qualsevol canvi de domicili.**

VINT-I-CINQUENA.- MEDIACIÓ

Les dues parts acorden sotmetre els dubtes, divergències o conflictes que se suscitin com a conseqüència de l'aplicació o la interpretació del present contracte a la mediació de les persones designades per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC), per part de l'AUTOR/A, i l'entitat designada com a mediadora per part de l'EDITOR/A.

Així mateix, les consultes s'hauran de formular per intermediació d'alguna d'aquestes entitats.

25. MEDIACIÓ

Aquesta clàusula és decisiva per a la instauració d'un sistema extrajudicial de solució dels conflictes que puguin sorgir en l'aplicació dels contractes d'edició, **basat en la voluntat d'entesa i de col·laboració entre l'autor/a i l'editor/a**. Per això, és important que sigui inclosa a tots els contractes.

VINT-I-SISENA.- LEGISLACIÓ APLICABLE

Aquest contracte es regirà i serà interpretat d'acord amb el que preveu el Reial Decret Legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Propietat Intel·lectual, i, en general, per les disposicions legals que li siguin d'aplicació.

VINT-I-SETENA.- FUR

Per a totes aquelles qüestions que haguessin de ser sotmeses a la competència judicial, les parts se sotmeten als Jutjats i Tribunals de _____, renunciant al seu propi fur si en fos un altre.

I, en prova de conformitat amb tot el que antecedeix, les parts signen aquest document per duplicat i a un sol efecte en el lloc i la data indicats més amunt.

**27.
FUR**

La propietat intel·lectual pertany a l'àmbit de la jurisdicció civil, però dins d'aquesta jurisdicció ha passat a ser competència de jutjats especials, que són els mercantils:

- *Llei Orgànica del Poder Judicial. Article 87. Les seccions mercantils coneixen de les matèries següents: [...] a) De totes les qüestions que siguin de la competència de l'ordre jurisdiccional civil en matèria de propietat intel·lectual i industrial; competència deslleial i publicitat; societats mercantils, societats cooperatives, agrupacions d'interès econòmic; transport terrestre, nacional o internacional; dret marítim i dret aeri.*

D'altra banda, la competència territorial en els casos d'infracció de llei (no de contracte) serà el lloc de la infracció, independentment del lloc que s'hagi pactat en el contracte:

- *Llei d'Enjudiciament Civil. Article 52. En els processos en què s'exerceixin demandes sobre infraccions de la propietat intel·lectual, és competent el tribunal del lloc en què s'hagi comès la infracció o hi hagi indicis de la comissió o en què hi hagi exemplars il·lícits, a elecció del demandant.*

Contracte de traducció

La Llei de Propietat Intel·lectual també fa esment a les traduccions:

LPI. Article 11. Obres derivades

Sense perjudici dels drets d'autor sobre l'obra original, també són objecte de propietat intel·lectual:

1. Les traduccions i adaptacions

LPI. Article 21. Transformació

1. La transformació d'una obra comprèn la seva traducció, adaptació i qualsevol altra modificació de la seva forma que derivi en una obra diferent.

2. Els drets de propietat intel·lectual de l'obra que resulti de la transformació corresponen a l'autor d'aquesta última, sens perjudici del dret de l'autor de l'obra preexistent d'autoritzar, durant tot el termini de protecció dels seus drets sobre aquesta, l'explotació d'aquests resultats en qualsevol forma i especialment mitjançant la seva reproducció, distribució, comunicació pública o nova transformació.

a.

DRETS DE LES TRADUCCIONS

El/la traductor/a, segons l'LPI, té la plena consideració d'autor/a de l'obra derivada que és la traducció. Això explica que **el contracte d'edició s'aplica pràcticament en la seva integritat al contracte de traducció**, excepte en el referent a l'encàrrec de l'obra, el qual constitueix un capítol especial.

b

A _____ a ____ de _____ de _____

REUNITS

D'una banda _____,
actuant en nom i representació propis, major d'edat,
amb domicili a _____, proveït
del DNI núm. _____ (d'ara endavant, el/la
TRADUCTOR/A).

c

D'una altra banda _____,
amb domicili social a _____,
i amb el CIF núm. _____ representat/da en
aquest acte per _____,
en qualitat d'administrador/a-apoderat/da (segons
poders atorgats per notari) (d'ara endavant, l'EDITOR/A).

b.
LLOC I DATA DE CELEBRACIÓ

Encara que sembli una simple clàusula d'estil, és important fer constar **la data i el lloc de signatura** al contracte. El lloc defineix la competència territorial dels tribunals i la llei aplicable, mentre que la data és la referència per al còmput dels terminis, ja siguin de lliurament, publicació, durada, prescripció, etc.

c.
PARTS QUE HI INTERVENEN

També és essencial **que les dues parts apareguin ben identificades** a l'inici del contracte. Per això, és indispensable que la persona física que intervé en nom i **representació** de l'editorial quedi perfectament identificada i que acrediti la representació que assegura ostentar, ja sigui amb poders notariais o amb l'escriptura de constitució de la societat.

MANIFESTEN

d. I.- Que l'EDITOR/A és titular dels drets d'edició en llengua catalana de l'obra denominada _____ (d'ara endavant, l'OBRA), de la qual és autor _____. Es fa constar que els esmentats drets tenen una durada de ____ anys des de _____, i que el seu àmbit geogràfic abasta _____.

II.- Que l'EDITOR/A està interessat a encarregar al/ a la TRADUCTOR/A la traducció al català de l'OBRA citada.

[(Opcional). Unitat d'explotació gràfica i electrònica.- Que en aquesta mateixa data, en un acte únic, totes dues parts subscriuen un contracte de cessió dels drets d'explotació digital en la modalitat de llibre electrònic i en la modalitat d'audiollibre, mitjançant el qual el/la TRADUCTOR/A cedeix els drets de reproducció i comunicació pública, en la modalitat de posada a disposició de l'OBRA; deixant constància d'aquesta circumstància com a expressió de la voluntat de les dues parts de tractar l'OBRA sota el principi d'unitat d'explotació.]

III.- Que en mèrits de l'anterior, les dues parts, reconeixent-se capacitat legal suficient, celebren el present contracte de traducció [i de comunicació pública] i que subjecten a les següents

d. MANIFESTACIONS

A les manifestacions del contracte ha de figurar la durada i l'àmbit geogràfic del contracte d'edició sobre l'obra original.

e. ALTRES MODALITATS: LLIBRE ELECTRÒNIC I AUDIOLLIBRE

Tot i que seria desitjable que l'explotació de l'obra en les modalitats de llibre electrònic i d'audiollibre fos objecte de **dos contractes diferents** del d'edició en paper, ja que es tracta de modalitats d'explotació molt diferenciades, també hi ha la possibilitat d'incloure-la en una clàusula en aquest mateix contracte.

Si s'opta per aquesta opció, és essencial que la clàusula especifiqui **si la cessió és dels drets d'explotació en una modalitat o en totes dues**, i que en cas que aquesta cessió tingui lloc, s'ha de fer constar al següent punt que el contracte no és només d'edició, sinó també de comunicació pública.

CLÀUSULES

PRIMERA.- OBJECTE

Llibre en paper. El/La TRADUCTOR/A cedeix a l'EDITOR/A els drets de reproducció i distribució de l'OBRA per a la seva explotació comercial en llengua catalana, per a la seva publicació en format paper, incloent-hi rústica, tapa dura, butxaca, edicions il·lustrades o qualsevol altre que es consideri oportuna per a facilitar la màxima difusió de l'OBRA.

[(Opcional) Comunicació pública en format electrònic. El/La TRADUCTOR/A cedeix a l'EDITOR/A els drets de reproducció i comunicació pública de l'OBRA en la modalitat de posada a disposició, per a la seva explotació digital en llengua catalana, ja sigui en la modalitat ebook o audiollibre.

Les condicions específiques d'aquestes modalitats, si les parts ho consideren necessari, es desenvoluparan en un Annex adjunt.]

1. CESSIÓ DE DRETS

En aquesta clàusula es delimiten **els drets d'explotació que se cedeixen a l'editor/a**: la reproducció i la distribució de l'obra.

Els drets econòmics reconeguts a l'autor/a parteixen de l'article 17 de l'LPI. Segons aquest, totes les facultats derivades d'aquests drets es concentren inicialment en l'autor/a, que ostenta el monopoli absolut sobre la seva pròpia obra. Així doncs, el titular dels drets d'explotació té la facultat de permetre, prohibir o realitzar ell mateix qualsevol dels actes d'explotació de l'obra:

- Article 17. Dret exclusiu d'explotació i les seves modalitats. Correspon a l'autor l'exercici exclusiu dels drets d'explotació de la seva obra en qualsevol forma i, en especial, els drets de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació, que no es poden realitzar sense la seva autorització, llevat dels casos que preveu aquesta Llei.

En els contractes d'edició en paper, cal tenir en compte les definicions de **reproducció i distribució** que fa l'LPI:

- Article 18. Reproducció. S'entén per reproducció la fixació directa o indirecta, provisional o permanent, per qualsevol mitjà i en qualsevol forma, de tota l'obra o de part d'aquesta, que permeti la seva comunicació o l'obtenció de còpies.

- Article 19. Distribució. S'entén per distribució la posada a disposició del públic de l'original o de les còpies de l'obra, en un suport tangible, mitjançant venda, lloguer, préstec o de qualsevol altra forma.

A més, en els contractes que incloguin la **modalitat de llibre electrònic o d'audiollibre**, cal tenir en compte el concepte de comunicació pública que defineix l'LPI:

- Article 20. Comunicació pública. S'entén per comunicació pública qualsevol acte pel qual una pluralitat de persones poden tenir accés a l'obra sense la distribució prèvia d'exemplars a cadascuna d'aquestes.

No es considera pública la comunicació si es fa dins d'un àmbit estrictament domèstic que no està integrat o connectat a una xarxa de difusió de qualsevol tipus.

SEGONA.- TERMES DE LA CESSIÓ

La cessió del dret de reproducció, distribució i comunicació pública de l'OBRA, per a la seva explotació en les diverses modalitats, queda fixada en els termes que s'exposen tot seguit:

2.1.-Encàrrec

L'EDITOR/A encarrega al/a la TRADUCTOR/A la traducció de l'OBRA i el/la TRADUCTOR/A s'obliga a fer-ne personalment la traducció del _____ (idioma del qual es tradueix) al català ajustada a l'original.

2.1. ENCÀRREC

- *LPI. Art. 59.2.- L'encàrrec d'una obra no és objecte del contracte d'edició, però la remuneració que se'n pugui acordar es considera avançament dels drets que a l'autor li corresponen per l'edició, si aquesta s'efectua.*

L'encàrrec d'obra, excepcional en el cas dels autors originals, en la traducció esdevé la regla.

Malgrat la seva importància, l'LPI no dedica ni un paràgraf a regular-la, excepte que la deixa fora del contracte d'edició. És una de les omissions més greus de l'LPI, perquè l'única referència legal són les previsions del Codi Civil sobre el contracte d'obra, pensat més per a la construcció d'edificis que no per a la realització d'un bé immaterial com és l'obra intel·lectual.

En el contracte d'encàrrec, en essència, una de les parts s'obliga a realitzar i lliurar una obra i l'altra a pagar una remuneració per l'obra rebuda.

2.2.- Lliurament

El text de la traducció haurà de ser lliurat a l'EDITOR/A abans del dia _____.

Si el/la TRADUCTOR/A es veïés en la impossibilitat de lliurar l'OBRA encarregada en la data assenyalada, es compromet a comunicar-ho i justificar-ho degudament a l'EDITOR/A, amb una antelació de _____ respecte de la data de lliurament, cas en el qual ambdues parts pactaran una data de lliurament, que s'incorporarà al contracte present per escrit i addendum.

En el cas d'incórrer en un retard no justificat, s'aplicarà el sistema de penalització següent: per cada mes de retard en el lliurament, l'EDITOR/A podrà treure un import corresponent al ____% de la quantitat total pactada en concepte de bestreta a compte dels drets d'autor.

En qualsevol cas, transcorreguts tres mesos des de la data assenyalada sense que la traducció hagués estat lliurada, i sempre que no hi haguessin concorregut causes que justifiquin el pacte d'un nou termini de lliurament, l'EDITOR/A queda facultat/da per resoldre el present contracte, amb l'únic requisit de comunicar-ho per escrit al/a la TRADUCTOR/A.

2.2. TERMINIS DE LLIURAMENT

Els terminis de lliurament i de publicació formen part del contingut mínim que ha de recollir un contracte. Si se n'omet cap, qualsevol de les parts en pot exigir la inclusió:

- *LPI. Article 60. Contingut mínim del contracte d'edició. 7è. El termini en què l'autor ha de lliurar l'original de l'obra a l'editor.*
- *LPI. Article 65.- Són obligacions de l'autor: 1er. Lliurar a l'editor en la forma deguda per a la seva reproducció i dins el termini convingut l'obra objecte de l'edició.*

El lliurament constitueix una part essencial del contracte d'encàrrec i, per tant, aquests pactes són lícits. L'única preocupació és la de les proporcions, sobretot a l'hora d'establir els terminis i penalitzacions.

Quan es fixen aquests terminis en el contracte cal atendre'n el compliment, començant per avaluar amb realisme la seva viabilitat. Cal tenir en compte les dràstiques conseqüències del seu incompliment, el qual pot comportar la resolució anticipada del contracte, amb les penalitzacions econòmiques consegüents.

Es plantegen dos supòsits: incompliment definitiu perquè el lliurament no s'ha fet dins el termini final pactat, cosa que implica la resolució del contracte, i els retards, que poden suposar una penalització.

2.3

2.3.- Bestreta

L'EDITOR/A pagarà al/a la TRADUCTOR/A, com a bestreta dels drets que puguin correspondre-li per l'edició de l'OBRA encarregada, la quantitat de _____ euros per pàgina de text traduït al català de 1.800 caràcters amb espais (caràcters reals de text i els espais entre paraules), que es liquidaran d'acord amb els següents terminis:

- El ____% en el moment de la signatura d'aquest contracte.
- La quantitat restant quan l'EDITOR/A doni la seva conformitat a la traducció.

L'EDITOR/A haurà de donar aquesta conformitat o disconformitat en un termini que no podrà ser superior a 30 dies, a comptar des de la data de la seva recepció.

2.3. ACOMpte I SISTEMA DE CÒMPUT

- *LPI. Article 62.- Contingut mínim de l'edició en forma llibre:*
b) *L'avançament que ha de concedir, si s'escau, l'editor a l'autor a càrrec dels seus drets.*

L'LPI no indica cap criteri per establir la quantia de l'acompte, deixant-lo al conveni de les parts (art. 59.2. LPI).

La pràctica editorial segueix el criteri de calcular primordialment l'acompte, més que per l'activitat desplegada, pel resultat obtingut. No es paga per hores de feina, sinó per obra lliurada.

El problema suscitat aquests darrers temps és la utilització de diversos sistemes de mesura de l'obra lliurada (recompte per paraules, per caràcter amb o sense espais, per folis, per matrius imaginàries, etc.) i això dona lloc a diferències de preu notables que, en alguns casos i gèneres, s'aproximen al 20%.

El contracte model planteja homogeneïtzar els sistemes de còmput amb la utilització d'un únic mecanisme de recompte, més àgil, objectiu i més d'acord amb l'ús de les noves tecnologies en les traduccions actuals (informàtica i suport digital).

Si es té constància que l'edició de l'OBRA pot rebre una subvenció a la traducció, és recomanable d'introduir la consideració següent a fi d'evitar la sobreamortització de l'import de l'acompte rebut pel/per la TRADUCTOR/A com a bestreta:

- L'import dels honoraris només tindrà consideració íntegra de bestreta a compte dels drets que puguin correspondre al/a la TRADUCTOR/A per l'edició de l'OBRA en el cas que l'EDITOR/A no rebi cap subvenció a la traducció. Quan l'EDITOR/A rebi efectivament un ajut a la traducció de l'OBRA, l'import d'aquesta subvenció comptarà per a l'amortització de l'acompte que el/la TRADUCTOR/A hagi rebut com a bestreta.

L'acompte, en la mesura que és un concepte retributiu, participa de les notes que s'han dedicat a la remuneració.

- Aplicar les taules d'equivalència
- El còmput és sobre la llengua d'arribada

2.4a

2.4.- Recepció de l'obra i cessió de drets

Feta, lliurada i acceptada la traducció i pagada la bestreta per part de l'EDITOR/A, els drets d'explo-
tació de l'OBRA se cedeixen a l'EDITOR/A per a la
seva explotació comercial per a l'àmbit territorial de

Si l'EDITOR/A no donés la seva conformitat,
sobre la base d'una causa justificada i ben argumen-
tada, a la traducció encarregada i el/la TRADUCTOR/A
no hi fes les modificacions proposades per l'EDITOR/A,
aquest/a quedarà alliberat/da de l'obligació d'efectuar
el pagament del darrer termini, haurà de tornar la tra-
ducció al/a la TRADUCTOR/A i quedarà resolt el pre-
sent contracte.

2.4a. RECEPCIÓ

L'encàrrec d'obra és una pres-
tació de resultat i no de mitjans,
cosa per la qual és lògic l'examen
de l'obra que en resulta. El final
normal és l'acceptació de l'obra;
en canvi, el rebuig constitueix una
finalització anòmala, que haurà de
tenir una causa justificada. El com-
pliment defectuós de la prestació
es pot produir per diferents causes
vinculades amb els aspectes crea-
tiu, tècnic i ideal de l'obra.

En el cas de la traducció, els
defectes creatius (falta d'origi-
nalitat o de novetat) són molt
improbables, excepte la similitud
amb una traducció anterior o l'ús
evident d'intel·ligència artificial
generativa. Els defectes tècnics,
que afecten primordialment la
forma, en general són fàcils d'es-
menar. I els anomenats defectes
ideals, que afecten el contingut,
es podrien donar, més que per no
complir amb les característiques
de l'encàrrec, per presentar un
nivell de qualitat per sota del que
es pot exigir a un professional de
la traducció.

2.4b. CESSIÓ

Aquest punt constitueix el
nexa entre l'encàrrec i la cessió de
drets. Aquest és el moment en què
l'encàrrec d'obra es transforma en
un contracte d'edició.

Per això, a partir d'aquest punt,
totes les observacions que es fan
per al contracte d'edició seran
plenament vàlides per al contracte
de traducció.

2.5.- Exclusivitat

La cessió tindrà caràcter d'exclusiva, tot i que el/la TRADUCTOR/A no presta el seu consentiment perquè l'EDITOR/A pugui cedir l'exclusivitat a tercers.

De conformitat amb l'article 48 bis del text refós del Reial Decret Legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, de la Llei de Propietat Intel·lectual, si l'obra no és explotada degudament, el traductor podrà exercir l'irrenunciable dret de revocació, i podrà optar, en funció de la gravetat de l'incompliment, per la resolució del contracte o per posar fi a l'exclusivitat.

2.5a. EXCLUSIVITAT

En aquesta clàusula, en principi, s'atorga el caràcter **d'exclusiva** a la cessió dels drets per a l'edició del llibre:

- *LPI. Article 48. Cessió en exclusiva. La cessió en exclusiva s'ha d'atorgar expressament amb aquest caràcter i atribueix al cessionari, dins l'àmbit d'aquella, la facultat d'explotar l'obra amb exclusió d'una altra persona, comprès el mateix cedent, i, llevat que hi hagi un pacte en contra, les d'atorgar autoritzacions no exclusives a tercers.*

En aquest sentit, és legítim que l'editor/a vulgui garantir la seva inversió i disminuir els riscos inherents a l'edició i, per tant, s'asseguri una posició dominant, o fins i tot monopòlica, i que exclougui de l'explotació principal de l'obra qualsevol altre/a editor/a o fins i tot el/la mateix/a autor/a. Amb tot, no té sentit que aquesta exclusivitat s'estengui a totes i cadascuna de les formes d'explotació, principals i subsidiàries, a totes les modalitats d'edició i a tots els mecanismes de distribució. Per això, és possible i recomanable **que determinats drets no siguin cedits en exclusivitat, o que l'exclusivitat tingui una durada limitada**, en els casos que no estigui clara l'explotació real d'aquests drets per part de l'editorial.

L'exclusivitat no pot durar més que la cessió del dret sobre el qual recau, però **si que pot durar menys**.

2.5b. DRET DE REVOCACIÓ

L'exclusivitat de la cessió de drets podrà ser revocada en cas que l'obra no sigui explotada com s'ha acordat. El nou article 48 bis de l'LPI, que recull les novetats decretades en aquest àmbit per la Directiva (UE) 2019/790, de Drets d'autor en el mercat únic digital, ho estableix d'aquesta manera:

- *LPI. Article 48 bis. Dret de revocació. Quan un autor hagi concedit una autorització o cedit els seus drets sobre una obra de manera exclusiva pot resoldre, en tot o en part, l'autorització o cessió si l'obra no està sent explotada.*

El traductor/a pot decidir, com a alternativa a la resolució anterior, posar fi a l'exclusivitat del contracte.

L'obligació de l'editor/a no pot implicar els resultats que obtingui la publicació, ja que no pot garantir la venda de l'obra, però si que **hi ha una obligació pel que fa als mitjans que s'hi dediquen**, recollida al punt 4 de l'article 64 de l'LPI: «assegurar a l'obra una explotació contínua i una difusió comercial de conformitat amb els usos habituals en el sector professional de l'edició».

2.6.- Data de publicació

L'EDITOR/A ve obligat/da a posar a la venda l'OBRA en l'edició en paper en un termini no superior a 12 mesos, a comptar des de la data de la recepció de l'OBRA.

[(Opcional). La versió electrònica haurà de ser posada en línia simultàniament amb la publicació del llibre en paper o, com a molt, en un termini no superior als 3 mesos després de l'edició en paper.]

De la mateixa manera, l'audiollibre haurà de ser posat en línia en un termini no superior als 12 mesos després de l'edició en paper.]

En el cas que l'OBRA no es publiqui en els terminis previstos, aquest contracte quedarà resolt pel que fa a les versions no publicades dins dels terminis convinguts, i totes les quantitats percebudes com a compte pel/per la TRADUCTOR/A quedaran definitivament en propietat seva.

2.6. TERMINIS DE LLIURAMENT I PUBLICACIÓ

Els terminis de lliurament i de publicació formen part del contingut mínim que ha de recollir un contracte. Si se n'omet cap, qualsevol de les parts en pot exigir la inclusió:

- LPI. Article 60. Contingut mínim del contracte d'edició. 7è. El termini en què l'autor ha de lliurar l'original de l'obra a l'editor.
- LPI. Article 60. Contingut mínim del contracte d'edició. 6è. El termini per a la posada en circulació dels exemplars de l'única o la primera edició, que no pot excedir els dos anys des que l'autor lliuri a l'editor l'obra en condicions adequades per fer-ne la reproducció.

Quan hi ha uns terminis establerts, tal com passa amb aquest model de contracte, cal ser molt curosos amb el seu compliment i **avaluar amb realisme si els terminis que es proposen són viables**. El lliurament dins del termini convingut és una de les obligacions de l'autor/a recollides a l'LPI:

- LPI. Article 65. Obligacions de l'autor. 1r. Lliurar a l'editor en la forma deguda per a la seva reproducció i dins el termini convingut l'obra objecte de l'edició.

En cas contrari, l'incompliment dels terminis per part del traductor/a pot comportar la resolució avançada del contracte, amb les conseqüents penalitzacions econòmiques.

2.7

2.7.- Garantia de l'autoria i l'originalitat

El/la TRADUCTOR/A respon davant de l'EDITOR/A de l'autoria i l'originalitat de l'OBRA i de l'exercici pacífic dels drets que cedeix mitjançant aquest contracte, manifestant que sobre ells no té contrets, ni contraurà, compromisos o gravàmens de cap mena que atemptin contra els drets que corresponen a l'EDITOR/A o a tercers.

**2.7.
AUTORIA, ORIGINALITAT
I EXERCICI PACÍFIC DELS DRETS**

És normal que, en qualsevol contracte que suposa el lliurament d'un bé, s'asseguri que aquest bé es troba sanejat, que l'obra no té vicis ocults, que és de qui diu ser-ne l'autor/a, que és original i que es garanteixi a qui l'adquireix l'exercici pacífic dels drets rebuts:

- *LPI. Article 65. Obligacions de l'autor. 2a. Respondre davant l'editor de l'autoria i l'originalitat de l'obra i de l'exercici pacífic dels drets que li hagi cedit.*

És important, en aquest sentit, parlar especial atenció a **qualsevol aportació a l'obra que no hagi fet el traductor/a**, com per exemple il·lustracions o fotografies, i assegurar-se que la seva inclusió és autoritzada.

2.8

2.8.- Drets d'autor

El/la TRADUCTOR/A conserva tots els drets i les modalitats d'exploació sobre l'OBRA que no són objecte de cessió expressa en aquest contracte. Per a qualsevol altra modalitat d'exploació de l'OBRA, diferent de la concedida en aquest document, caldrà disposar prèviament de l'autorització escrita del/de la TRADUCTOR/A, en la qual s'acordaran les condicions econòmiques fixades per a cada nova modalitat autoritzada.

L'EDITOR/A no podrà transferir aquest contracte ni íntegrament ni parcial.

**2.8.
DRETS D'AUTOR**

Cal vetllar especialment pels drets morals de l'autor/a, com a drets irrenunciabls i inalienables, tal com estan enumerats i descrits als Articles 14, 15 i 16 de l'LPI.

2.9

2.9.- Menció del/de la traductor/a

L'EDITOR/A ve obligat/da a fer figurar el nom del/de la TRADUCTOR/A de forma destacada en tots els exemplars de l'OBRA que publiqui, així com en tota la publicitat i els anuncis de l'OBRA que, pels mitjans que siguin, publiquin l'EDITOR/A i els seus agents i distribuïdors, i a incloure la menció internacional de reserva de propietat intel·lectual seguida del nom i cognoms o pseudònim del/ de la TRADUCTOR/A i l'any de la primera edició, a més de la menció del copyright editorial, i a observar les formalitats administratives requerides per a la circulació de l'OBRA.

La menció del nom del/de la TRADUCTOR/A s'efectuarà obligatòriament a la coberta, la portada i la pàgina de crèdits de cada exemplar.

2.9. MENCIÓ DEL/LA TRADUCTOR/A

Aquest contracte proposa elevar l'exigència legal i fer **que la menció del traductor/a es faci de manera destacada**, així com que s'estengui als actes de promoció:

- *LPI. Article 64. Obligacions de l'editor. 1r. Reproduir l'obra en la forma convinguda, sense introduir-hi cap modificació que l'autor no hagi consentit i fent constar en els exemplars el nom, signatura o signe que l'identifiqui.*

TERCERA.- DURADA I EXTINCIÓ

Aquest contracte tindrà una durada de ____ anys comptats des de la data en què el/la TRADUCTOR/A posi a disposició de l'EDITOR/A l'obra en condicions de ser reproduïda.

Extingit el contracte, l'EDITOR/A, durant l'any següent i sigui quina sigui la forma de distribució convinguda, podrà alienar els exemplars que, en tot cas, posseeixi. Transcorregut aquest període d'un any, l'EDITOR/A haurà de procedir a la retirada del comerç dels exemplars que no s'hagin venut i procedir a la destrucció dels exemplars que obrin en el seu poder.

[(Opcional.) L'explotació digital, tant del llibre electrònic com de l'audiollibre, haurà de cessar immediatament un cop s'hagi complert l'extinció del contracte.]

3. DURADA I EXTINCIÓ

És important que la durada del contracte s'ajusti als cicles reals i normals d'explotació de l'obra que estem editant. Per això, **és recomanable que la durada màxima del contracte sigui d'entre 5 i 7 anys, i que en cap cas sigui indefinida.**

Segons l'article 69 de l'LPI, un contracte s'extingeix, a més de per les causes generals d'extinció dels contractes, «per la finalització del termini pactat», «per la venda de tots els exemplars, si aquest ha estat el destí de l'edició», «pel transcurs de deu anys de la cessió si la remuneració es va pactar exclusivament a un tant alçat d'acord amb el que estableix l'article 46, apartat 2 d), d'aquesta Llei» o, «en tot cas, quinze anys després que l'autor hagi posat l'editor en condicions de fer la reproducció de l'obra». Cal tenir en compte, també, que segons el punt 2 de l'article 43 de l'LPI, **«la falta de menció del temps limita la transmissió a cinc anys».**

Cal evitar signar clàusules de renovació automàtica pel mateix temps del contracte original. Aquesta mena de clàusules són clarament abusives, ja que la durada màxima que admet l'LPI és de 15 anys, i si la clàusula no es revoca amb 90 dies d'antelació el contracte es renova per 15 anys més, un termini absolutament desproporcionat per als cicles habituals d'explotació d'una obra.

No és recomanable, tampoc, signar clàusules de reserva del dret d'opció preferent per a l'editor/a a l'hora de renovar el contracte en cas que l'autor/a no tingui cap oferta d'un tercer a un preu superior. És desitjable, en canvi, que una eventual renovació, així com la finalització o la pròrroga del contracte, sigui pactada per les dues parts en termes d'igualtat.

QUARTA.- PRÒRROGA I RENOVACIÓ

Aquest contracte pot ser prorrogat de comú acord, dins els límits legals que hi siguin aplicables, manifestant expressament la seva conformitat per escrit.

Així mateix, les parts poden acordar la renovació del present contracte, entès com la subjecció a un nou contracte, que es perfeccionarà un cop extingit l'anterior.

4. EFECTES DE L'EXTINCIÓ DEL CONTRACTE

Aquest model de contracte proposa **una disminució substancial del termini per a la liquidació del contracte extingit**, que passa dels 3 anys que estableix l'article 70 de l'LPI a 1 any. L'extens termini legal de 3 anys ha permès emparar molts abusos i més d'un frau, com ara reedicions d'obres durant el llindar de l'extinció del contracte i, consegüentment, un interès escàs d'altres editorials per adquirir una obra que continuaria competint amb la nova durant aquests tres anys:

- *LPI. Article 70. Efectes de l'extinció. Una vegada extingit el contracte, i llevat que hi hagi una estipulació en contra, l'editor, dins els tres anys següents i sigui quina sigui la forma de distribució convinguda, pot alienar els exemplars que, si s'escau, tingui. L'autor els pot adquirir pel 60 per 100 del preu de venda al públic o pel que es determini pericialment, o optar per exercir tempteig sobre el preu de venda.*

De totes maneres, és important aclarir que l'alienació de què parla l'LPI es limita als exemplars en poder de l'editor/a. Els que ja s'hagin distribuït quedaran subjectes a les condicions establertes al contracte extingit: manteniment del preu, liquidacions i pagament.

- Així mateix, és possible **pactar una rebaixa del preu superior a l'assenyalada** a l'LPI.

CINQUENA.- REMUNERACIÓ

Com a remuneració pels drets d'autor, la cessió dels quals és objecte d'aquest contracte, el/la TRADUCTOR/A percebrà:

1.- En concepte de bestreta a compte dels drets que puguin correspondre-li, l'import establert a la clàusula 2.3.

2.- El ____ % del preu de venda al públic, segons catàleg i sense IVA per cada un dels exemplars venuts.

3.- Per a les restants modalitats d'edició, els percentatges que s'aplicaran per determinar la remuneració del/de la TRADUCTOR/A seran els següents:

- Llibre electrònic: ____ % dels ingressos nets produïts

- Audiollibre: ____ % dels ingressos nets produïts

Per ingressos net s'entén la quantitat que resulti de la diferència entre el preu de venda al públic i els descomptes a plataformes digitals de comunicació i minoristes, en el seu cas, i qualsevol impost que calgués aplicar, deducció que, en tot cas, no podrà superar el 50 % del preu de venda al públic de la versió digital i el 70 % del preu de venda al públic de la versió audiollibre.

En el supòsit que una modalitat d'explotació concreta plantegi una greu dificultat en la determinació dels ingressos de l'explotació o que la seva comprovació sigui impossible o d'un cost desproporcionat en relació amb l'eventual retribució, la remuneració podrà ser pactada a un tant alçat.

Quan el supòsit anterior afecti una explotació cedida a un tercer, ambdues parts acorden assignar la quantitat pagada per l'esmentat cessionari tercer en concepte de drets d'autor, sigui editor/a o distribuïdor/a, amb el percentatge següent:

____ % TRADUCTOR/A

____ % EDITOR/A

5. REMUNERACIÓ

La negociació d'aquest capítol ha d'estar presidida pel principi de remuneració «adequada i proporcionada», de conformitat amb l'article 18 de la Directiva (UE) 2019/790, i amb l'article 46 de l'LPI: «La cessió atorgada per l'autor a títol oneros li confereix una participació proporcional en els ingressos de l'explotació, en la quantia convinguda amb el cessionari».

Així doncs, en la negociació sobre la remuneració cal tenir en compte diferents aspectes:

- La regla general és la **remuneració adequada i proporcional**.
- No hi ha cap percentatge mínim ni màxim establert per cap norma legal. En aquest sentit, cal adequar el percentatge en funció de les circumstàncies particulars de cada contracte.
- Cal que la base del càlcul sigui **sobre els ingressos bruts**, i més específicament el preu de venda al públic (PVP), en el cas de l'edició en paper. En cap cas s'ha de basar en els beneficis, perquè els riscos de l'explotació corresponen a l'editor/a.
- **Cal evitar que el traductor/a pagui l'edició ni comparteixi despeses amb l'editor/a**, ja que aquesta mena de negocis no estan emparats pels contractes d'edició. Una editorial que no està en condicions d'assumir els costos de producció d'un llibre segurament tampoc no ho estarà per finançar-ne les despeses de distribució, que són més elevades.

- Tot i que l'**avançament** no és obligatori, és recomanable demanar-ne perquè representi el compromís de l'editorial amb l'obra. Per determinar-ne la quantia, es poden tenir en compte aspectes com el nombre d'exemplars editats, el preu de venda de cada exemplar i el percentatge fixat per als drets.
- Sempre que sigui possible, cal negociar **un acompte per a cada modalitat d'edició**, procurant que cada una d'elles constitueixi una explotació independent.
- Alguns/es traductor/es negocien un **percentatge escalonat** en cas que l'explotació de l'obra sigui especialment exitosa. És a dir, que hi ha la possibilitat d'establir un percentatge de drets d'autor fins a un nombre determinat d'exemplars venuts i, a partir d'aquest nombre, incrementar el percentatge per a l'autor/a perquè sigui proporcional a aquest èxit.
- Finalment, cal tenir en compte que en obres en què participi més d'un tipus d'autoria (il·lustració, fotografia, etc.) és desitjable **que el traductor/a del text no vegi disminuït el seu percentatge** de drets d'autor en comparació amb els percentatges habituals, sinó que cada participació sigui reconeguda de manera independent.

6

SISENA.- DRETS SUBSIDIARIS

Els drets sobre la prepublicació, postpublicació, antologia, drets de club i altres drets subsidiaris que pugui negociar l'EDITOR/A amb tercers, i sempre amb l'autorització del/de la TRADUCTOR/A, es repartirà a raó de ____ % per al/a la TRADUCTOR/A i el ____ % per a l'EDITOR/A.

Els ingressos derivats de la cessió d'aquests drets subsidiaris computaran per a l'amortització de la bestreta.

6. DRETS SUBSIDIARIS

Com en el cas de la remuneració, per als drets subsidiaris:

- La regla general és la **remuneració adequada i proporcional**.
- No hi ha cap percentatge mínim ni màxim establert per cap norma legal. En aquest sentit, cal adequar el percentatge en funció de les circumstàncies particulars de cada contracte.

SETENA.- JOC DE PROVES

L'EDITOR/A remetrà al/a la TRADUCTOR/A dins del termini d'un mes, a comptar des de la recepció de l'obra, els jocs de proves destinats a la correcció del text, i el/la TRADUCTOR/A es compromet a retornar-los-hi en un termini màxim de _____ [dies/setmanes] amb les modificacions pertinents, que hauran de ser incorporades al text. Si transcorregut aquest termini el/la TRADUCTOR/A no lliurés les proves, l'EDITOR/A queda facultat/da per obtenir-ne per ell/ella mateix/a la correcció. El/la TRADUCTOR/A farà les modificacions imprescindibles i que no suposin mai una proporció superior al _____% del total del text, sense que es comptabilitzin com a tals les de caràcter ortotipogràfic, que sempre aniran a càrrec de l'EDITOR/A. Tota correcció superior anirà a càrrec del/de la TRADUCTOR/A.

7. JOCS DE PROVES

D'una banda, les proves de tirada formen part dels drets morals de l'autor/a. Són l'expressió contractual del dret a la integritat de l'obra, ja que permet que l'autor/a pugui comprovar que la reproducció s'ha efectuat de la manera convinguda i que no ha comportat alteracions de l'original i, de l'altra, del dret que també té l'autor/a d'introduir modificacions dins d'uns certs límits.

D'altra banda, l'editor/a també té interès que l'autor/a realitzi aquesta correcció de l'obra, i obtenir així la plena conformitat que la reproducció s'ha fet com cal, per tal de quedar alliberat/da de la responsabilitat corresponent. És important consignar que el deure de l'autor de corregir les proves de la tirada no té res a veure amb les correccions ortotipogràfiques, que sempre són una obligació de l'editor/a, i és tant una obligació que el pacte en sentit contrari a què la llei al·ludeix l'allibera de l'obligació de sotmetre les proves de tirada a l'autor/a, no de corregir-les.

- *LPI. Article 65. Obligacions de l'autor. 3r. Corregir les proves de la tirada, llevat que hi hagi un pacte en contra.*
- *LPI Article 64. Obligacions de l'editor. 2n. Sotmetre les proves de la tirada a l'autor, llevat que hi hagi un pacte en contra.*
- *LPI. Article 66. Modificacions del contingut de l'obra. L'autor, durant el període de correcció de proves, pot introduir en l'obra les modificacions que consideri imprescindibles, sempre que no n'alterin el caràcter o finalitat, ni s'elevi substancialment el cost de l'edició. En qualsevol cas, el contracte d'edició pot preveure un percentatge màxim de correccions sobre la totalitat de l'obra.*

Aquest model de contracte proposa **un termini de 3 mesos per al lliurament del joc de proves al/la traductor/a** per tal de posar fi a la indefinició o als terminis excessius que interfereixen en la continuïtat i l'organització de l'activitat literària del traductor/a. Amb tot, es pot pactar ampliar o disminuir el termini en funció de la disponibilitat i la conveniència de les dues parts.

VUITENA.- NOMBRE D'EXEMPLARS

Durant la vigència d'aquest contracte, l'EDITOR/A podrà efectuar un màxim de _____ edicions per a cada una de les modalitats convingudes, amb un mínim de _____ exemplars i un màxim de _____ exemplars per a cada una, amb les reimpressions que dins d'aquests totals lliurement decideixi l'EDITOR/A, buscant assegurar a l'OBRA una explotació contínua i una difusió comercial d'acord amb els usos habituals en el sector professional al qual correspongui l'OBRA.

8. NOMBRE D'EXEMPLARS

La fórmula emprada en aquest contracte és molt oberta a causa de la varietat de supòsits que es poden produir, però això no vol dir que es tracti d'una qüestió menor.

En aquest sentit, el que interessa més al traductor/a és delimitar el nombre d'edicions i escurçar l'arc entre mínim i màxim, ja que un pacte que permet l'edició d'un nombre d'exemplars il·limitat o desmesurat buida de contingut la finalitat prevista per la llei, que és la determinació certa de l'objecte del contracte, i constituïria una infracció de l'LPI.

El nombre mínim d'exemplars marca el compromís de l'editorial en la distribució de l'obra. No es poden admetre mínims que ni tan sols assegurin la distribució necessària per posar l'obra en els punts de venda. A la vegada, el nombre màxim és un límit que, si s'assoleix, pot permetre que l'autor renegociï les condicions d'explotació de l'obra en termes més favorables.

- *LPI. Article 60. Contingut mínim del contracte d'edició. 3r. El nombre màxim i mínim d'exemplars que ha de tenir l'edició o cadascuna de les que s'acordin.*
- *LPI. Article 61.1. 1r. Supòsit de nul·litat i esmena d'omissions. És nul el contracte no formalitzat per escrit, i també el que no expressi els punts que exigeixen els apartats 3r [el nombre màxim i mínim d'exemplars] i 5è de l'article anterior.*
- *LPI. Article 69. Causes d'extinció. 2a. Per la venda de tots els exemplars, si aquest ha estat el destí de l'edició.*

NOVENA.- CONTROL DE TIRADA

Abans de la posada en circulació dels exemplars impresos de l'OBRA de cada una de les edicions o reimpressions que en faci l'EDITOR/A, aquest/a remetrà al/a la TRADUCTOR/A una certificació comprensiva del nombre d'exemplars de què consta l'edició o reimpressió de què es tracti, acompanyada d'una declaració de la indústria o indústries d'arts gràfiques on foren fetes la impressió i l'enquadernació, en la qual consti el nombre d'exemplars fabricats que foren lliurats a l'EDITOR/A i la data del lliurament o lliuraments realitzats.

Així mateix, l'EDITOR/A s'obliga a exigir que l'impressor faci una menció expressa del nombre d'exemplars de què consta la tirada en la sol·licitud d'assignació del número de dipòsit legal.

Així també, l'EDITOR/A s'obliga a registrar a l'ISBN les dades de la tirada de cada nova edició o reimpressió.

9. CONTROL DE TIRADA

Tot i que la menció de la tirada en el formulari del dipòsit legal significa un pas endavant en la publicitat d'aquesta dada essencial, continua sent insuficient per a un sistema retributiu que es basa en les vendes i que requereix una informació transparent sobre el nombre d'exemplars realment impresos i disponibles per entrar en la distribució.

Per això, és convenient aprofundir en les exigències del reglament i, especialment, en l'**obligació d'emetre el certificat de tirada**, ja que el seu incompliment és causa directa de rescissió del contracte. A més, un cop produïda l'edició, l'incompliment ja no es pot reparar, ja que el reglament exigeix que la certificació sigui enviada abans de la posada en circulació de l'obra:

- *LPI. Article 72. Control de tirada. El nombre d'exemplars de cada edició està subjecte a control de tirada a través del procediment que s'estableixi per reglament, escoltats els sectors professionals afectats. L'incompliment per l'editor dels requisits que a aquest efecte es disposin faculta l'autor o els drethavents per resoldre el contracte, sense perjudici de les responsabilitats en què hagi pogut incórrer l'editor.*
- *RD 396/1988, pel qual es desenvolupa l'article 72 de l'LPI. Article 2. Abans de la posada en circulació dels exemplars d'una obra, tant en una única com en successives edicions o reimpressions, l'editor remetrà a l'autor una certificació relativa al nombre d'exemplars de què consti la tirada. Aquesta certificació anirà acompanyada d'una declaració de la persona o entitat responsable dels tallers d'impressió de l'obra de què es tracti, manifestant el nombre d'exemplars impresos i la data de lliurament.*

DESENA.- LIQUIDACIONS

L'EDITOR/A s'obliga a presentar anualment al/la TRADUCTOR/A, durant el primer trimestre de l'any corresponent, un certificat on constin les liquidacions de les vendes d'exemplars de l'OBRA fetes durant l'any natural immediatament anterior, independentment del resultat, encara que sigui negatiu, i del sistema remuneratori pactat, ja sigui proporcional o a un tant alçat, amb expressió del nombre d'exemplars publicats i venuts, així com el preu de venda sense IVA segons catàleg. L'EDITOR/A farà el pagament el dia ____ del mes següent al de la recepció de la factura corresponent.

En les referides liquidacions es reflectiran les dades relatives a qualsevol altra forma d'explotació, incloses les de comunicació pública (llibre digital i audiollibre) i, en particular, les cessions a tercers i les exportacions.

Pel que fa a l'ítem devolucions, l'EDITOR/A haurà d'acreditar que les devolucions que figurin en les liquidacions es corresponguin amb els exemplars els royalties dels quals hagin sigut prèviament abonats.

De conformitat amb el principi de transparència proclamat per la Directiva europea 2019/70, les mencionades liquidacions anuals deuran contenir una informació adequada i precisa, actualitzada amb dades recents i han de ser exhaustives, de manera que cobreixi totes les fonts d'ingressos corresponents a les obres objecte de rendició de comptes.

10. LIQUIDACIONS

Segons l'LPI, entre les obligacions de l'editor/a hi ha la de **retre comptes anualment** sobre aspectes com la fabricació, la distribució i les existències d'exemplars:

- *LPI. Article 64. Obligacions de l'editor. 5è. Satisfer a l'autor la remuneració estipulada i, quan aquesta sigui proporcional, almenys una vegada cada any, la liquidació oportuna, del contingut de la qual ha de retre comptes. També ha de posar anualment a disposició d'autor un certificat en el qual es determinin les dades relatives a la fabricació, distribució i existències d'exemplars. A aquest efecte, si l'autor ho sol·licita, l'editor li ha de presentar els justificants corresponents.*

L'incompliment d'aquesta obligació és recollit pel punt 1 de l'article 68 de l'LPI com una de les possibles causes segons les quals l'autor pot resoldre el contracte d'edició.

Com es pot veure, en aquest model de contracte hi ha una significativa ampliació de l'obligació legal, ja que s'hi tenen en compte pràcticament tots els supòsits: encara que el resultat sigui negatiu, sigui quin sigui el sistema remuneratori. També s'han de facilitar les **dades sobre les devolucions i sobre altres formes d'explotació**: suport electrònic, audiollibre, cessions a tercers, exportacions...

En tot cas, els problemes principals se susciten, més que en el contingut del contracte, en el seu compliment, el qual correspon a la fase d'execució. Per això s'ha de tenir en compte especialment l'oportunitat i l'exhaustivitat de la liquidació: que inclogui vendes, fabricació, magatzem, exemplars destinats a la promoció, a l'autor, defectuosos, devolucions, etc. No, però, els impagats, ja que l'autor no respon dels riscos de l'edició.

ONZENA.- OBLIGACIONS TRIBUTÀRIES

A efectes purament didàctics, atès que les obligacions tributàries constitueixen un imperatiu legal completament aliè al present contracte, l'EDITOR/A haurà d'efectuar la detracció, declaració i ingrés en el Tresor Públic d'aquelles quantitats que, per qualsevol concepte impositiu, hagués de satisfer al/a la TRADUCTOR/A derivades dels rendiments de la propietat intel·lectual objecte d'aquest contracte, en tots aquells impostos o gravàmens en què l'EDITOR/A tingui, per disposició legal, la condició de substitut/a del/de la TRADUCTOR/A contribuent.

DOTZENA.- EXHAURIMENT DE L'EDICIÓ

Aquest contracte es considerarà extingit quan hagi transcorregut un any des que els exemplars publicats de l'OBRA en totes les modalitats autoritzades en què s'hagin fet les seves reproducció i distribució quedin exhaurits sense que l'EDITOR/A no hagi procedit a publicar-la de nou, després d'haver-hi estat requerit/da pel/per la TRADUCTOR/A. L'edició es considerarà exhaurida quan el nombre d'exemplars sense vendre sigui inferior al 5 % del total de l'edició i, en tot cas, inferior a 100.

12. EXHAURIMENT DE L'EDICIÓ

Aquesta clàusula és pràcticament una transcripció de la norma legal, i té una finalitat purament pedagògica. Segons l'article 68 de l'LPI, l'autor pot resoldre el contracte d'edició:

- ...e) Si, previstes diverses edicions i esgotada l'última realitzada, l'editor no n'efectua l'edició següent en el termini d'un any des que l'autor el requereixi perquè ho faci. Una edició es considera esgotada als efectes d'aquest article si el nombre d'exemplars sense vendre és inferior al 5 per 100 del total de l'edició i, en tot cas, inferior a 100.

S'ha de remarcar que **la no reedició en aquestes circumstàncies pot ser causa de resolució del contracte**, tot i que per a instar-la cal que l'autor/a ho requereixi prèviament i deixar passar un any.

Cal tenir en compte, a més, que **es poden pactar xifres d'exemplars i percentatges més alts** que els que estableix la llei.

TRETZENA.- VENDA EN SALDO I DESTRUCCIÓ DELS EXEMPLARS

L'EDITOR/A no podrà, sense el consentiment del/de la TRADUCTOR/A, vendre com a saldo l'edició abans de dos anys de la inicial posada en circulació dels exemplars. Dins el mateix termini tampoc no podrà destruir la resta d'exemplars de l'edició.

Tant la venda en saldo com la destrucció d'exemplars d'una edició s'han d'efectuar d'acord amb el procediment establert en l'article 67 de l'esmentada Llei de Propietat Intel·lectual.

13. VENDA EN SALDO I DESTRUCCIÓ DE L'EDICIÓ

Segons l'article 67 de l'LPI, aquests són els **drets de l'autor/a en cas de venda en saldo i destrucció de l'edició**:

1. *L'editor, sense el consentiment de l'autor, no pot vendre com a saldo l'edició abans de dos anys de la posada en circulació inicial dels exemplars.*
2. *Transcorregut aquest termini, si l'editor decideix vendre com a saldo els que li restin, ho ha de notificar de manera fefaent a l'autor, el qual pot optar per adquirir-los exercint tempteig sobre el preu de saldo o, en el cas de remuneració proporcional, percebre el 10 per 100 del que facturi l'editor. L'opció, l'ha d'exercir dins els trenta dies següents al dia de recepció de la notificació.*

3. *Si, després d'aquest termini, l'editor decideix destruir la resta dels exemplars d'una edició, també ho ha de notificar a l'autor, el qual pot exigir que se li lliurin gratuïtament tots o una part dels exemplars, dins el termini de trenta dies des de la notificació. L'autor no pot destinar aquests exemplars a usos comercials.*

Així mateix, el punt 1 de l'article 68 de l'LPI reconeix el dret de l'autor/a a resoldre el contracte d'edició «si l'editor procedeix a la venda com a saldo o a la destrucció dels exemplars que li restin de l'edició, sense complir els requisits que estableix l'article 67 d'aquesta Llei».

En qualsevol cas, és essencial que l'autor/a no admeti la venda parcial en saldo, ni tampoc la destrucció parcial d'exemplars, **sense la seva autorització expressa**.

CATORZENA.- DISTRIBUCIÓ

L'EDITOR/A podrà establir la forma més adequada de distribució i comercialització de l'OBRA, tant si ho porta a terme directament com si ho fa a través de tercers, mitjançant qualssevol canals de comercialització, com poden ser, amb caràcter enunciatiu no limitatiu (llibreries, venda directa, quioscos, locals especialitzats, grans superfícies, vendes especials a entitats públiques o privades, etc.) A aquests efectes, l'EDITOR/A ha d'informar al/a la TRADUCTOR/A del pla de distribució dissenyat per l'editorial pel que fa a l'explotació de l'OBRA, especificant el calendari i els llocs on l'OBRA es posarà a disposició del públic.

14. DISTRIBUCIÓ

Segons l'article 64 de l'LPI, és obligació de l'editor/a «procedir a la distribució de l'obra en el termini i les condicions estipulats». La finalitat d'aquesta clàusula, doncs, no és la descripció minuciosa de cada una de les operacions previstes, però sí una aproximació que permeti al traductor/a **conèixer la manera com es distribuirà la seva obra**, cosa que implica directament una altra obligació principal de l'editor: «assegurar a l'obra una explotació contínua i una difusió comercial de conformitat amb els usos habituals en el sector professional de l'edició».

Fins allà on sigui possible, **és recomanable que el contracte desglossi els diversos aspectes que conformen el pla de distribució**, ja que aquesta és una de les operacions essencials del contracte d'edició. Concretar els canals de comercialització, les campanyes de difusió o fer constar el compromís d'inversió en la promoció i la publicitat de l'obra (anuncis de premsa, participació en fires, signatura d'exemplars, actes de presentació) en serien alguns exemples.

En el cas que se cedeixin també els **drets d'explotació per a llibre electrònic o audiollibre**, també és recomanable que el contracte desglossi els mitjans concrets de distribució que es faran servir: canals de comercialització (internet, llibreries, grans superfícies, etc.); formes de posada a disposició del públic (venda, lloguer, *streaming*, préstec, etc.); àmbit espacial (els territoris reals on es pot explotar l'obra) o el preu de venda al públic.

En qualsevol cas, **cal evitar signar clàusules que substitueixin els plans concrets de distribució** per fórmules genèriques, com les que declaren que «els mecanismes de distribució de l'editorial ja són coneguts per l'autor/a», ja que aquestes fórmules eludeixen l'obligació primordial de l'editor/a de garantir l'explotació continuada de l'obra i de comunicar-ne el pla de manera transparent i detallada al traductor/a.

QUINZENA.- ÚS DEL NOM

El/la TRADUCTOR/A autoritza l'EDITOR/A a l'ús del seu nom, veu i imatge en la publicitat de l'OBRA, per i per a qualssevol mitjans de difusió.

SETZENA.- CESSIÓ A TERCERS

L'EDITOR/A no podrà transmetre a títol gracios o oneros, en tot o en part, els drets d'aquest contracte a tercers sense l'autorització prèvia i per escrit del/de la TRADUCTOR/A, i únicament per als drets d'explo-tació que li han estat expressament cedits pel/per la TRADUCTOR/A. La negativa del/de la TRADUCTOR/A a aquesta cessió haurà de tenir una causa justificada.

L'EDITOR/A advertirà per escrit el tercer ces-sionari que totes les obligacions contretes amb el/la TRADUCTOR/A en virtut del que es disposa en aquest contracte hauran de ser respectades pel/ per la ces-sionari/a.

En aplicació del principi de transparència que ha de regir la informació proporcionada per l'EDI-TOR/A, aquesta ha d'incloure un pla prou detallat sobre el desenvolupament de l'explo-tació de l'obra per part d'aquest/a cessionari/a tercer/a.

Les quantitats meritedes per la cessió de drets a tercers no comptaran per a l'amortització de la bes-treta de l'explo-tació principal i seran objecte de comp-tes separats.

Les cessions sobre els drets de transformació (adaptació de l'obra i qualsevol altra modificació de la seva forma que derivi en una obra diferent) seran objecte d'un contracte escrit en un document distint del present contracte.

16.

CESSIÓ A TERCERS

L'absència d'una regulació concreta per part de l'LPI sobre aquest tema i la seva utilització massiva per la indústria editorial converteixen la cessió a tercers en una pràctica que implica la més gran i més sistemàtica vulneració dels drets dels autors. Per això, l'únic remei a aquesta situació passa per la necessària **interven-ció del/la traductor/a** en aquestes operacions.

Per la seva importància, ja que afecten directament un dret moral com és la integritat de l'obra, els contractes de **cessió dels drets de transformació** (adaptació de l'obra i qualsevol altra modifica-ció de la seva forma que derivi en una obra diferent) han de ser objecte d'un contracte especial, on s'informi degudament de la naturalesa de la traducció, el país, la llengua, el/la traductor/a i el/la cessionari/a de la traducció o, en el seu cas, de l'adaptació. L'article 19 de la Directiva (UE) 2019/790 consolida aquesta idea, ja que defensa que els estats han de ga-rantir que l'autor/a rebi informació sobre la identitat dels tercers per part de les editorials contractants i també informació addicional so-bre l'explo-tació de l'obra per part d'aquests tercers cessionaris.

En els casos de cessió a tercers en què s'acordi una participació econòmica en el producte, és con-venient **distingir si la cessió del dret és fruit de la iniciativa del/la traductor/a o de l'editor/a** per fixar el percentatge que correspon a cada un. Cal tenir en compte, en aquest cas, que la cessió no és un acte d'explo-tació, cosa per la qual s'han d'aplicar els percentatges propis, com poden ser els d'agència i representació.

DISSETENA.- EXEMPLARS PER A LA PROMOCIÓ

Estaran exempts de liquidació al/a la TRADUCTOR/A, tot i que hauran de ser-li notificats, els exemplars que l'EDITOR/A lliuri gratuïtament per a finalitats de promoció i crítica de l'obra i reposició d'exemplars defectuosos o fets malbé. El màxim d'exemplars que l'EDITOR/A podrà destinar de cada edició per a finalitats de promoció i crítica serà de _____ per a la primera edició, i _____ per a les següents.

17.
EXEMPLARS DESTINATS
A LA PROMOCIÓ I LA CRÍTICA
DE L'OBRA

Igual que amb els exemplars per al traductor/a, la llei es limita a exigir-ne la menció en el contracte, però no es pronuncia sobre els percentatges concrets, deixant llibertat a les parts perquè els acordin en el contracte:

- *LPI. Article 60. Contingut mínim del contracte d'edició. 4t. La forma de distribució dels exemplars i els que es reservin a l'autor, a la crítica i a la promoció de l'obra.*

Els exemplars de promoció i per al traductor/a configuren el que s'anomena la «sobretirada», perquè aquests exemplars queden exempts del pagament de drets d'autor. Per això, és important que l'editorial inclogui en les liquidacions les dades sobre els exemplars dedicats a la promoció i a la crítica de l'obra.

DIVUITENA.- EXEMPLARS PER AL/A LA TRADUCTOR/A

El/la TRADUCTOR/A rebrà sense cap càrrec un mínim de _____ exemplars de la primera edició i _____ exemplars per cada una de les noves edicions o reimpressions de l'OBRA, els quals no podran ser destinats al comerç i no reportaran drets per al/a la TRADUCTOR/A. Així mateix, el/la TRADUCTOR/A podrà adquirir a l'EDITOR/A, amb el descompte aplicat al distribuïdor, els exemplars que necessiti per al seu ús particular o destinats a tercers, sense finalitats lucratives.

18. EXEMPLARS PER AL TRADUCTOR/A

Tal com ja s'ha dit a l'apartat anterior, els exemplars per a l'autor/a formen part del contingut mínim que ha de tenir un contracte d'edició:

- *LPI. Article 60. Contingut mínim del contracte d'edició. 4t. La forma de distribució dels exemplars i els que es reservin a l'autor, a la crítica i a la promoció de l'obra.*

En aquest sentit, seria recomanable reclamar **més generositat en la quantitat d'exemplars gratuïts** dedicats al traductor/a, així com també en els **exemplars rebaixats**, ja que aquests també compleixen una funció promocional.

DINOVENA.- PROTECCIÓ DADES PERSONALS

D'acord amb el que disposa el Reglament de la Unió Europea 2016/679 del 27 d'abril de 2016 i la Llei 3/2018, del 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i Garantia dels Drets Digitals, les dades de caràcter personal que facilitin les parts referides a la persona de contacte o signants seran tractades amb la finalitat de gestionar la relació contractual que es formalitzi entre elles. I serà la base legitimadora del tractament, l'interès legítim de les parts en mantenir la relació contractual nascuda del present contracte.

Les dades proporcionades es conservaran mentre es mantingui la relació contractual. Un cop finalitzada la referida relació, les dades es conservaran bloquejades, impedit-ne el tractament; excepte per a posar-les a disposició dels jutges i tribunals, del Ministeri Fiscal o de les administracions públiques competents per a l'exigència de possibles responsabilitats derivades del tractament i solament fins al termini de prescripció. Un cop transcorregut aquest termini, les dades seran eliminades.

L'editorial aplicarà les mesures tècniques i organitzatives necessàries per a garantir la confidencialitat, integritat i seguretat de les dades personals.

Les dades no se cediran a tercers, excepte en els casos que hi hagi una obligació legal.

Les dades no seran objecte de transferències internacionals.

Els interessats tenen dret a conèixer el tractament de les seves dades personals, per la qual cosa

tenen dret a accedir-hi, rectificar les dades inexactes o sol·licitar la seva supressió quan aquestes dades ja no siguin necessàries, així com el dret a oposar-s'hi i a sol·licitar-ne la limitació del tractament i el dret a la seva portabilitat.

Els interessats podran exercitar els seus drets mitjançant comunicació adreçada a: *[correu electrònic de l'editorial]*.

VINTENA.- INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL

L'OBRA, en tot o en part, no podrà ser utilitzada per a alimentar, entrenar i desenvolupar o millorar sistemes, models de llenguatge o algoritmes d'intel·ligència artificial, ni per a generar obres derivades o transformacions mitjançant aquestes tecnologies. En aquest sentit, l'EDITOR/A no podrà disposar de l'ús total ni parcial de l'OBRA, incloent-hi text, fragments, personatges, trama, estil, estructura o altres elements creatius; ni tampoc podrà analitzar-ne massivament el contingut amb el fi d'extreure'n patrons estilístics, semàntics o narratius per a la seva reutilització automatitzada.

L'EDITOR/A inclourà les restriccions mencionades anteriorment en totes les llicències que pugui concedir a tercers. Aquestes restriccions s'aplicaran a qualsevol format –digital, imprès, àudio, visual o altres– i es mantindran vigents durant tota la durada dels drets d'autor sobre l'OBRA.

El/la TRADUCTOR/A es reserva tots els drets de l'OBRA relacionats amb la intel·ligència artificial i té el dret exclusiu de concedir llicències d'ús de l'OBRA per a l'entrenament d'intel·ligència artificial generativa i el desenvolupament de models lingüístics d'aprenentatge automàtic.

Si no s'acorda res entre les parts en un altre sentit per escrit i addendum, el/la TRADUCTOR/A garanteix que l'OBRA no es traduirà amb eines de traducció automàtica i que el text lliurat no serà el resultat de l'edició d'un producte de la intel·ligència artificial generativa.

20. INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL

La implementació massiva de sistemes d'intel·ligència artificial generativa en els últims anys, així com l'ús indegut que les empreses desenvolupadores d'aquests sistemes han fet d'obres subjectes a propietat intel·lectual, fa necessari el plantejament de consensos amplis en l'àmbit del dret d'autor, que haurien d'implicar tant el traductor/a com l'editor/a.

En aquest sentit, cal tenir en compte el **Precepte ART proposat per el European Writers' Council (EWC)**, del qual forma part l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC), precepte al qual també s'ha adherit el Consell Europeu d'Associacions de Traductors Literaris (CEATL): qualsevol ús que es faci d'obres subjectes a drets d'autor ha de reposar sobre els principis d'**autorització** (expressa i per escrit de l'autor/a), de **remuneració** (adequada i proporcionada) i de **transparència** (tant pel que fa a l'alimentació i entrenament de sistemes com als productes que generen).

L'incompliment d'aquesta clàusula constituirà una infracció greu de drets d'autor i facultarà el titular a exercir les accions legals corresponents, incloent-hi la rescissió del contracte i la reclamació de danys i perjudicis.

VINT-I-UNENA.- MODIFICACIONS

Cap esmena, modificació, alteració o renúncia a les disposicions del present contracte no seran efectives excepte que es facin per escrit i siguin signades per ambdues parts o, si és procedent, per la part que renunciï a algun dels seus drets, fent-ho constar com un annex en aquest document.

Si el contracte ha estat elevat a públic, també ha de revestir forma pública qualsevol esmena, modificació, alteració o renúncia, amb les despeses a càrrec de qui ho hagi promogut.

Aquest document representa l'única relació contractual completa i vàlida entre les parts sobre el seu objecte, i és ineficaç qualsevol correspondència prèvia, carta d'intenció o acords verbals entre les parts.

VINT-I-DOSENA.- CONSERVACIÓ DEL CONTRACTE

Les dues parts manifesten la seva intenció de preservar la voluntat de negociar i per aquest motiu, si alguna clàusula continguda en el present contracte fos o esdevingués invàlida o nul·la, això no afectarà la validesa de la resta del contracte, i l'esmentada clàusula nul·la o invàlida se substituirà per una altra que, considerada dins del conjunt del document i dels límits establerts en la llei porti a un resultat econòmic similar, mantenint-se la resta del contracte en vigor.

VINT-I-TRESENA.- PROTECCIÓ RECÍPROCA DELS DRETS DE PROPIETAT INTEL·LECTUAL

El/la TRADUCTOR/A autoritza expressament l'EDITOR/A per a l'exercici de les accions pertinents per a la protecció i la defensa dels drets que són objecte de la present cessió, i s'obliga a prestar la seva col·laboració en tot allò que l'EDITOR/A li requereixi i que tingui per objecte emparar els drets de propietat intel·lectual, i a comunicar a l'EDITOR/A qualsevol informació de què disposi i que pugui perjudicar els drets que corresponen al/a la productor/a en virtut del present document.

En el mateix sentit, l'EDITOR/A s'obliga a prestar la seva col·laboració en tot allò que li sigui requerit pel/per la TRADUCTOR/A i que tingui per objecte emparar els drets de propietat intel·lectual, i a comunicar al/a la TRADUCTOR/A qualsevol informació de què disposi i que pugui perjudicar els drets que corresponen al/a la TRADUCTOR/A en virtut del present document, amb una atenció especial als seus drets morals.

23. PROTECCIÓ RECÍPROCA DE DRETS

El propòsit d'aquesta clàusula és destacar el deure o compromís de reciprocitat entre el traductor/a i l'editor/a a l'hora d'adoptar mesures de protecció dels drets d'autor.

VINT-I-QUATRENA.- DOMICILI

Ambdues parts designen com a domicili respectiu, a efectes de notificacions, el que fan constar a la capçalera d'aquest contracte, tot i que podran modificar-lo mitjançant notificació tramesa a l'altra part.

24.

DOMICILI

El contracte d'edició és una relació de tracte successiu, de llarga durada, sotmès a moltes vicissituds i fins i tot al compliment d'obligacions periòdiques de caràcter informatiu (com les certificacions de tirada, les liquidacions, les reedicions o reimpressions, les cessions a tercers, etc.). Per això, és important que el domicili aparegui clarament referenciat al contracte i que aquest sigui actualitzat de manera periòdica, si s'escau.

És important, doncs, **que el traductor/a notifiqui a l'editorial qualsevol canvi de domicili.**

VINT-I-CINQUENA.- MEDIACIÓ

Les dues parts acorden sotmetre els dubtes, divergències o conflictes que se suscitin com a conseqüència de l'aplicació o la interpretació del present contracte a la mediació de les persones designades per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC), per part del TRADUCTOR/A, i l'entitat designada com a mediadora per part de l'EDITOR/A.

Així mateix, les consultes s'hauran de formular per intermediació d'alguna d'aquestes entitats.

25. MEDIACIÓ

Aquesta clàusula és decisiva per a la instauració d'un sistema extrajudicial de solució dels conflictes que puguin sorgir en l'aplicació dels contractes d'edició, **basat en la voluntat d'entesa i de col·laboració entre el traductor/a i l'editor/a**. Per això, és important que sigui inclosa a tots els contractes.

VINT-I-SISENA.- LEGISLACIÓ APLICABLE

Aquest contracte es regirà i serà interpretat d'acord amb el que preveu el Reial Decret Legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Propietat Intel·lectual, i, en general, per les disposicions legals que li siguin d'aplicació.

VINT-I-SETENA.- FUR

Per a totes aquelles qüestions que haguessin de ser sotmeses a la competència judicial, les parts se sotmeten als Jutjats i Tribunals de _____ renunciant al seu propi fur si en fos un altre.

I, en prova de conformitat amb tot el que antecedeix, les parts signen aquest document per duplicat i a un sol efecte en el lloc i la data indicats més amunt.

**27.
FUR**

La propietat intel·lectual pertany a l'àmbit de la jurisdicció civil, però dins d'aquesta jurisdicció ha passat a ser competència de jutjats especials, que són els mercantils:

- *Llei Orgànica del Poder Judicial. Article 87. Les seccions mercantils coneixen de les matèries següents: [...] a) De totes les qüestions que siguin de la competència de l'ordre jurisdiccional civil en matèria de propietat intel·lectual i industrial; competència deslleial i publicitat; societats mercantils, societats cooperatives, agrupacions d'interès econòmic; transport terrestre, nacional o internacional; dret marítim i dret aeri.*

D'altra banda, la competència territorial en els casos d'infracció de llei (no de contracte) serà el lloc de la infracció, independentment del lloc que s'hagi pactat en el contracte:

- *Llei d'Enjudiciament Civil. Article 52. En els processos en què s'exerceixin demandes sobre infraccions de la propietat intel·lectual, és competent el tribunal del lloc en què s'hagi comès la infracció o hi hagi indicis de la comissió o en què hi hagi exemplars il·lícits, a elecció del demandant.*

Quaderns Divulgatius, núm. 84

amb el suport de:



© de l' Associació d'Escriptors en Llengua Catalana

Primera edició: desembre de 2025

Dipòsit Legal: B 22502-2025

ISSN: 1885-2734

Edita: Associació d'Escriptors en Llengua Catalana

Canuda, 6, 5è pis (Ateneu Barcelonès)

08002 Barcelona

www.escriptors.cat

aelc@escriptors.cat

Disseny: Dídac Ballester

Edició: Insòlit, Barcelona

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Dirigiu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar fragments d'aquesta obra.



aquest llibre està fet amb material procedent de boscos amb certificació FSC, materials reciclats i fusta controlada.



Canuda, 6, 5è. 08002 Barcelona
933 027 828 · aelc@escriptors.cat · escriptors.cat

